

INNHOLDSFORTEGNELSE

RÅDMANNENS VURDERINGER OG KOMMENTARER	4
DEL 1 - ØKONOMISKE HOVEDTALL FOR 2016 – I DRIFTEN	6
1.1 ØKONOMISKE HOVEDTALL	6
<i>Samlet driftsmessig oversikt for 2016</i>	6
1.2 ØKONOMISKE MÅL OG RESULTATER	6
<i>Økonomisk mål</i>	6
1.3 EVENTUELLE KONSEKVENSER AV FORHOLD I ÅRSREGNSKAPET FOR 2016.....	7
<i>Forhold fra årsregnskapet 2016 som kan gi negative konsekvenser for 2017</i>	7
<i>Forhold fra årsregnskapet 2016 som kan gi positive konsekvenser for 2017</i>	7
1.4 REGNSKAPSMESSIG DRIFTSRESULTAT DE SISTE ÅRENE.....	8
<i>Netto driftsresultat for det enkelte år</i>	8
<i>Regnskapsmessig mer/mindreforbruk, for det enkelte år</i>	8
1.5 OVERSIKT OVER AVSETNINGER, BRUK AV FOND OG FONDSOVERSIKT	9
DEL 2 – AVDELINGENE SIN ØKONOMISKE VIRKSOMHET I 2016	10
2.1 ØKONOMISK GJENNOMGANG OG VURDERING AV DRIFTSÅRET FOR AVDELINGENE	10
<i>Kommentarer knyttet til den enkelte avdeling</i>	10
<i>Sentraladministrasjon</i>	10
<i>Kultur- og oppvekstvedlingen (KO)</i>	10
<i>Helse og omsorgsavdelingen (HO)</i>	10
<i>Teknisk avdeling</i>	10
<i>Kap. 7 - Diverse fellessutgifter</i>	11
<i>Kap. 8 - Skatt og statlige tilskudd</i>	11
<i>Kap. 9 - Finansposter</i>	12
2.2 ØKONOMISK OVERSIKT – FOR DEN ENKELTE AVDELING	12
2.3 FORHOLD RELATERT TIL EIGERSUND NÆRING OG HAVN KF	12
2.4 FORHOLD RELATERT TIL EIGERSUND PARKERING KF	13
DEL 3 – REGNSKAPSMESSIG ENDRINGER I UTGIFTER OG INNTEKTER	13
3.1 FORDELING AV INNTEKTENE TIL EIGERSUND KOMMUNE DET ENKELTE ÅR.....	13
3.2 FORDELING AV UTGIFTENE FOR DET ENKELTE ÅR.....	15
3.3 UTVIKLINGEN INNENFOR LØNN OG SOSIALE UTGIFTER.....	15
<i>Utvikling av samlede lønnsutgifter (inkludert sosiale utgifter)</i>	15
<i>Utvikling av pensjonskostnadene</i>	16
<i>Kommentar knyttet til balansepostene pensjonsmidler/-forpliktelser</i>	17
DEL 4 – GJELD, FINANSREGLEMENT OG LIKVIDITETSMESSIGE FORHOLD	18
4.1 VURDERING AV LIKVIDITETEN	18
4.2 KOMMENTARER KNYTTET FINANSREGLEMENTET.....	18
<i>Eventuelle fondsplasseringer for Eigersund kommune</i>	18
<i>Samlet gjeld (lånegjeld) for Eigersund kommune</i>	18
<i>Samlet gjenværende nedbetalingstid på eksisterende lån</i>	18
<i>Gjeldens fordeling mellom lånegivere</i>	18
<i>Utvikling av langsiktig gjeld for Eigersund kommune</i>	19
<i>Fordeling av gjelden på antall lån</i>	19
<i>Fordeling av lån mellom flytende rente og fast rente</i>	20
<i>Utvikling av fast rentelån i Eigersund kommune</i>	20
<i>Gjennomsnittlig lånerente</i>	20
DEL 5 - INVESTERINGER	21
5.1 FINANSIERING OG SAMLET OVERSIKT AV INVESTERINGENE FOR 2016.....	21
5.2 OVERSIKT OVER ÅRLIGE INVESTERINGER FORETATT AV EIGERSUND KOMMUNE.....	21
5.3 UDISPONERT BELØP INNENFOR INVESTERINGENE I 2016	22
DEL 6 – UTVIKLING LANGSIKTIG GJELD / LÅN	22

6.1	UTVIKLING FINANSKOSTNADER	22
6.2	UTVIKLING SAMLET LÅNEGJELD	23
6.3	UTVIKLING SAMLET LÅNEGJELD SETT OPP MOT UTVIKLING DRIFTSINNTEKTER.....	23
6.4	UTVIKLING PREMIEAVVIK – EN GJELDSPOST	24
DEL 7 - ORGANISASJON – ADM. OG STYRING, OPPFØLGING AV ARBEIDSGIVERPOLITIKK.		25
7.1	ANTALL ANSATTE I EIGERSUND KOMMUNE.....	25
	<i>Generell informasjon om antall ansatte</i>	25
	<i>Årsverk:</i>	25
	<i>Antall årsverk pr 01.10.2016 i Eigersund kommune</i>	25
	<i>Antall årsverk pr 01.10.2015 i Eigersund kommune:</i>	25
7.2	ALDERSFORDELING ANSATTE I EIGERSUND KOMMUNE	26
7.3	UTVIKLING SYKEFRAVÆR I EIGERSUND KOMMUNE.....	26
7.5	LIKESTILLING/ MANGFOLD	27
7.6	HELTIDSPROSJEKTET	27
7.7	ANNET RELATERT TIL PERSONALRELATERTE FORHOLD.....	29
DEL 8 - FORHOLD KNYTTET TIL REVISJON AV R2016.....		29
DEL 9 - SPESIELLE DRIFTSMESSIGE FORHOLD FOR 2016 SOM KOMMENTERES		29
	<i>Selvkostberegninger</i>	29
	<i>Intern kontroll i henhold kommuneloven</i>	30
DEL 10 – MÅL OG INFORMASJON OM AVDELINGENE - MED KOMMENTARER		31
TILBAKEMELDING OG INFORMASJON FRA HELSE- OG OMSORGS-AVDELINGEN		31
	<i>Enheter i avdelingen:</i>	31
	<i>Mål for HO</i>	32
	<i>Styrke kompetansen til ansatte, øke andel høyskoleutdannede i alle enhetene</i>	32
	<i>Alle enheter som har turnusarbeid deltar i prosjektet heltidskultur.</i>	32
	<i>Innføre og implementere velferdsteknologi</i>	32
	<i>Fokus på hverdagsrehabilitering og hverdagsmestring</i>	32
	<i>Omorganisering</i>	32
	<i>Tjenesteproduksjon innenfor HO</i>	32
	<i>Bo- og servicesenter / Sjukeheim, inklusiv kommunal øyeblikkelig døgnoophold</i>	33
	<i>Korttidsavdelingen 2 Vest</i>	33
	<i>Lagård bo-og servicesenter,</i>	34
	<i>Tjenester til personer med rus- og psykiske lidelser</i>	34
	<i>Recoveryorienterte tjenester</i>	34
	<i>NAV (sosiale tjenester, flyktninger etc.)</i>	34
	<i>Hverdagsrehabiliteringsteam</i>	35
	<i>Følkesehelsekoordinator og Frisklivsentral</i>	37
	<i>Følgende prosjekt ligger inn under HO:</i>	37
	<i>Barn/unge</i>	38
	<i>Klagesaker</i>	38
	<i>Tilsynssaker</i>	38
TILBAKEMELDING OG INFORMASJON FRA KULTUR- OG OPPVEKSTSAVDELINGEN		38
	<i>Enheter i avdelingen</i>	38
	<i>Barnehager</i>	39
	<i>Andelen pedagogiske ledere med godkjent utdanning</i>	40
	<i>Antall barn i barnehagene (Kostra)</i>	40
	<i>Grunnskoler</i>	40
	<i>Spesialundervisning</i>	40
	<i>Tidlig innsats</i>	41
	<i>Mobbing</i>	41
	<i>Kompetanseheving</i>	41
	<i>Veiledning av nyutdanna</i>	42
	<i>Eigersund kulturskole</i>	42
	<i>Eigersund PPT</i>	42
	<i>Dalane Barnevern</i>	42
	<i>Kulturavdelingen i Eigersund kommune</i>	43
	<i>Eigersund folkebibliotek</i>	43
TILBAKEMELDING OG INFORMASJON FRA TEKNISK AVDELING		43

<u>Mål</u>	43
Seksjon Kart og oppmåling	45
Seksjon Byggesak	45
Seksjon Vann og avløp	45
Seksjon Vei og utemiljø	45
Seksjon Bygg og eiendom	46
Landbrukskontoret	46
Seksjon Brann og redning	47
<u>De viktigste hendelsene utover ordinær drift i 2016 har vært:</u>	47
<u>De viktigste hendelsene innen investeringsprosjekt har vært:</u>	48
TILBAKEMELDING OG INFORMASJON FRA SENTRALADMINISTRASJONEN	48
<u>Samfunnsikkerhet og beredskap</u>	48
<u>Digitalisering, informasjonssikkerhet og personvern</u>	49
<u>Plankontoret</u>	50
Større planarbeid	50
Område- og detaljreguleringsplaner	50
Mindre reguleringsendringer	50
Tema- og sektorplaner	50
Prosjekter som plankontoret er involvert i	51
Utredninger og større prosjekt som plankontoret deltar i	51
Saksbehandlingsgebyr	51
Klagebehandling	51
Digitalt planarkiv	51
<u>DEL 11 – KOSTRA 2016</u>	52
<u>DEL 12 - REGNSKAP FOR 2016</u>	52

Rådmannens vurderinger og kommentarer

Sammen for alle – i dag og i fremtiden – gjør reell omstilling nødvendig

Et positivt resultat i 2016 slik som mange andre kommuner har opplevd, betyr at vi har noe mer tid på å snu driften vår til et mer bærekraftig nivå. Det gjelder å anerkjenne det som er bra i dag og videreutvikle det som kan bli bedre. Dette er en utfordring som vil omfatte og engasjere hele samfunnet og ikke bare Eigersund kommune som organisasjon. Vi vil derfor fortsette å involvere innbyggere, næringsliv, lag og foreninger, politikere og fagpersoner i fremtidig utvikling av vårt samfunn.

Vi er til for menneskene i Eigersund kommune. Vårt oppdrag er å dekke behovene som finnes med knappe ressurser. Det viser seg å bli vanskeligere for de fleste kommuner. Kommunene, som satser på å videreutvikle sin drift systematisk og langsiktig, kommer best ut. Gjennom utredninger i «Omstilling 2020» skal Eigersund kommune finne driftsløsninger som reduserer kostnadsnivået med totalt 34,5 mill i 2019, dvs. 3,7 %. Hvis vi løser *fremtidens* behov med *dagens* løsninger, vil oppdraget være urealistisk. Sittende kommunestyre har altså mulighet til en styrt og helhetlig endring, som kan gi bedre og billigere løsninger. For at vi skal sikre en «betryggende kontroll» helhetlig sett er det nødvendig med en systematisk og langsiktig videreutvikling og styring av kommunen som tjenesteprodusent, samfunnsutvikler og myndighetsutøver. Fundamentet for internkontroll er bygd opp over mange år. Nå gjelder det å skape fleksible og bærekraftige løsninger som henger sammen og står seg over tid i henhold til gjeldende krav. For å lykkes må vi rette fokuset på *effekten* av vår samlede innsats og prioritere tiltak som gir ønsket effekt.

Flere styringsdokumenter er under utarbeidelse, for å styrke vår gjennomføringsevne. I planprogrammet for ny kommuneplan fremheves tidlig innsats som et bærende fundament for alt vi gjør. Tidlig innsats betyr at tiltak settes inn tidlig både i forhold til alder og behov. Prinsippet er tuftet på livsglede fremfor reperasjon og henger tett sammen med mestring og ansvar for eget liv. Vi vil gjøre det enkelt å ta de rette valgene for seg selv i et fellesskap, hvor alle hører til og finner sin plass. I gjeldende budsjett og økonomiplan vil vi forsterke tidlig innsats gjennom:

- Aktivitet i sentrum (omfatter både fysisk aktivitet og et levende sentrum)
- Mestring i hverdagen (innebærer å mestre livet uansett funksjonsevne og alder)
- På nett med publikum (betyr både digitalt og i vår oppfølging av mennesker)

Et annet styringsdokument er ny arbeidsgiverstrategi, som ligger til høring har følgende mål og satsningsområder:

MÅL:

Eigersund kommune er en attraktiv arbeidsplass med gjennomføringsevne.

SATSNINGSOMRÅDER:

Helsefremmende arbeidsmiljø, stolte og myndiggjorte medarbeider og god ledelse

Som rådmann er jeg ekstra stolt og glad for at kommunens engasjerte og dyktige fagpersoner får mye ut av knappe ressurser. Nå er tiden inne til å legge forholdene til rette for at alle kommunens medarbeidere kan *skinne* gjennom å levere tjenester til avtalt kvalitet, tid og pris. Å satse på kvalitet og tidlig innsats for våre innbyggere betyr å satse på alle ansatte. Oppdraget totalt sett er ikke mulig uten endring av praksis, fordi rammebetingelsene må

henge bedre sammen. Flere uløste problemer i driften vår hemmer muligheten til å levere i tråd med krav, behov og rammer. Dette gjelder blant annet ulike mangler med bygningsmassen, ressursmangel over tid, hjelpeintensive tjenester, manuelle arbeidsprosesser, sårbar saksbehandling, lav administrasjon, vedvarende ekstraordinært aktivitetsnivå, manglende funksjonalitet på utstyr og lokaler ol. Det er derfor ekstra gledelig at organisasjonen leverer på tross av disse rammebetingelsene.

Våre hovedutfordringer er beskrevet som følgende i gjeldende budsjett og økonomiplan 2017-2020: tilstand, investeringsbehov og finansiering. Disse hovedutfordringene gir samlet sett et økende gap mellom utgifter og inntekter. Vi må altså forandre for å bevare – det vil si å sikre lovlige og forsvarlige tjenester innenfor vedtatte rammer. Når ressursene blir knappere, betyr det at vi må forenkle, fornye og forbedre i større grad enn tidligere. Dette krever investering i utstyr, lokaler og folkene våre, slik at vi skaper merverdi for menneskene i Eigersund kommune med mindre ressurser. Gjensidig respekt, ansvar, tillit og åpenhet vil bidra til at vi også forbedrer oss kontinuerlig i tett dialog og samarbeid med innbyggere, politikere, fagpersoner, næringsliv og gjester.

Hva sier tallene?

Årsregnskapet 2016 viser at Eigersund kommune hadde en samlet inntekter på nesten 1,4 milliarder kroner (regnskapsmessig og inkludert bruk av fond og motpost avskrivninger) og **et netto driftsresultat på 56,7 millioner kroner**. Netto driftsresultat fremkommer før bruk av fond (oppsparte penger), avsetninger til fond og overføring til investeringer. I dette oppsett har vi trukket ut avsetningen til budne fond (som egentlig skal gå i balanse). Årsregnskapet viser videre **et regnskapsmessig mindreforbruk på 21.266.905,14 kroner**. Kommunestyret skal ta stilling til disponeringen av det regnskapsmessige mindreforbruket – som i denne sammenheng kan kalles «udisponert overskudd».

Beskrivelsen av den økonomiske situasjonen / status for kommunene kan virke forvirrende for både den enkelte innbygger og personer som jobber med budsjett/regnskap. Dette henger sammen med at avsetninger og bruk av fondsmidler fremkommer etter netto driftsresultat.

Det tekniske beregningsutvalg for kommuner og fylkeskommunal økonomi anbefaler at en kommune bør ha et netto driftsoverskudd på 1,75% av samlede driftsinntekter (endret fra 3% i 2014). Eigersund kommune sitt netto driftsresultat var på 4,71% i 2016. Som oversikter viser har Eigersund kommune hatt gode økonomiske resultat både i 2015 og 2016. Dette er positivt og består naturligvis av både engangsforhold og videreføring av tiltak som er igangsatt.

Netto driftsresultat er bedre enn budsjettet. I det videre vil en foreta en gjennomgang av årsakene til at vi oppnår ett bedre netto driftsresultat enn budsjettet. Det er meget positivt at samtlige avdelinger har et økonomisk mindreforbruk i 2016. Dette vitner om god økonomisk styring i den enkelte avdeling og samlet sett for kommunen. Dette er noe rådmannen er meget positiv til.

Del 1 - Økonomiske hovedtall for 2016 – i driften

1.1 Økonomiske hovedtall

Samlet driftsmessig oversikt for 2016

Eigersund kommune hadde et netto driftsresultat på 56.705.271,18 kroner for 2016. Videre så brukes det 41.696.389 kroner av ulike fond, samtidig som det settes av 77.134.764 kroner på ulike fond. I dette tall ligger det inne totalt 19.437.524 kroner som blir avsatt på bundne fond – f.eks. vannfondet. En viser til at både bruk og avsetning til fond er iht. budsjettvedtak. Etter bruk og avsetninger til fond viser regnskapet et mindreforbruk («Overskudd») på 21.266.905,14 kroner. Dette er midler som kommunestyret står fritt til å disponere og som i egen sak tar stilling til disponeringen. En viser også til at kommunestyret står fritt i bruken av fondsmidler – herunder flytting av fondsmidler.

Tidligere år har netto driftsresultat vært:

- 68.693.758,96 kroner i 2015
- 2.833.417,56 kroner i 2014.
- 12.296.322,58 kroner i 2013.
- 19.688.850,66 kroner i 2012.

1.2 Økonomiske mål og resultater

Økonomisk mål

For å videreutvikle vår innsats i forhold til målsettinger i eksisterende kommuneplan, må Eigersund kommune ha økonomisk handlefrihet. Dette for å kunne møte uforutsette svingninger i inntekter og utgifter, slik at en kan opprettholde en jevn drift.

Iht. kommuneloven har vi ikke lov til å legge frem et kommunebudsjett (eller økonomiplan) som ikke er i balanse. Hvis et år ikke er i balanse må dette dekkes inn i økonomiplanperioden. Dvs. at det må være balanse i hele økonomiplanperioden.

I forbindelse med utarbeidelsen av budsjettet for 2002 vedtok kommunestyret følgende:

- Fra 2004 skal det settes av 2% av brutto driftsutgifter til fond. Fondene skal danne buffer for uforutsette forhold samt egenkapital på investeringer (punkt 21).
 - Basert på de vedtatte og foreslåtte avsetninger er dette mål nådd i 2016.
 - Avsetning til disposisjonsfond utgjør 6,4%.
- Fra 2005 er det en målsetting at det skal være minst 50% egenfinansiering i investeringsprosjektene (punkt 22 – vedtatt av kommunestyret).
 - Dette mål er ikke nådd i 2016.
- Økonomisk overskudd sett i forhold til KS sine anbefalinger:
 - Det Tekniske Beregningsutvalg oppgir/anbefaler at netto driftsresultat bør være minst 1,75% av driftsinntektene.
 - Basert på «korrigert netto driftsresultat» har Eigersund kommune nådd denne målsetting og anbefaling i 2016 (4,71%).

1.3 Eventuelle konsekvenser av forhold i årsregnskapet for 2016

Forhold fra årsregnskapet 2016 som kan gi negative konsekvenser for 2017

I forbindelse med årsregnskapet for 2016 ser vi at det er gitte forhold som kan bli dyrere/slå negativt ut i 2017 – dvs. mer enn det som det er avsatt i budsjettet for 2017. Dette er spesielt rettet mot følgende forhold:

- Å klare vedtatte driftsreduksjoner i B2017 – med helårsvirkning fra 2019.
- Økt arbeidsledighet – foruten de personlige utfordringene dette kan gi vil det også gi oss høyere utgifter og reduserte inntekter (spesielt skatt).
- Utfordring knyttet opp mot inkludering av flyktninger.
- Overtid. Ligger høyere enn det som er budsjettet.
- En økning i antall ressurskrevende tjenester og økte kostnader pr bruker.
- Generelt en økning i antall brukere ved Helse- og omsorg – bla. som følge av raskere utskrivning fra sykehusene. Dette kan gi økt overbelegg samt økt press på åpen omsorg.
- Beregninger av premieavviket (en teknisk beregning som svinger). Regnskapet fra tidligere år viser en betydelig endring. Slik sett vil pensjon og premieavviket være den største enkeltposten som en må foreta endringer opp mot budsjett.
- Tilskudd til private barnehager. Det er videre igangsatt en kontroll av tidligere års tilskudd – som kan føre til etterbetaling.
- Det er budsjettet med bruk av fondsmidler i økonomiplanen (dvs. budsjetter med negativt netto driftsresultat).
- Utvikling og endringer i arbeidsmarkedet. Vi står nå overfor betydelige utfordringer innenfor arbeidsmarkedet med økende arbeidsledighet. Dette får konsekvenser for en rekke området. Dette er ett forhold som vil gi Eigersund kommune betydelige utfordringer i 2017 både direkte og indirekte.

Forhold fra årsregnskapet 2016 som kan gi positive konsekvenser for 2017

- Avdelingene har hatt god kostnadskontroll i 2016 – i sum og innenfor den enkelte avd.
- Det er satt av midler knyttet opp mot gitte forhold. Dette også i KLP.

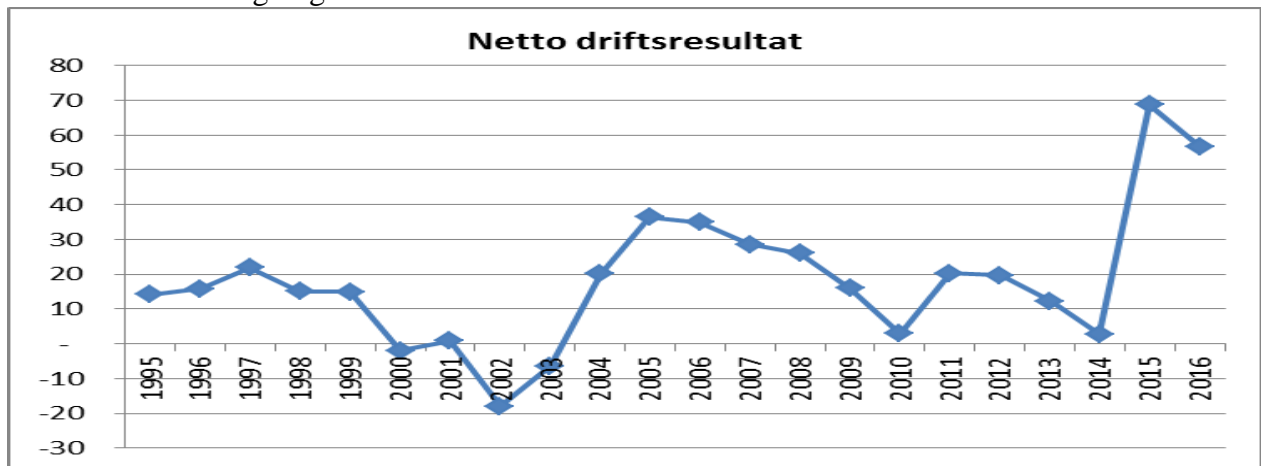
- Det er vedtatt at Eigersund kommune skal foreta driftsmessige endringer/reduksjoner – i prosjektet «Omstilling 2020».
- Et eventuelt overskudd fra livselskapene.
- Et etteroppgjør knyttet til feilregistrering av utenlandske arbeidstakere for året 2013 (Verran-saken). Dette er ett forhold som tas opp i årsrapporten knyttet opp mot skatteregnskapet for 2016.

1.4 Regnskapsmessig driftsresultat de siste årene

I det kommunale regnskapet har vi **brutto driftsresultat** (før finansposter), **netto driftsresultat** (etter finansposter, men før interne avsetninger til fond og bruk av fond) samt **regnskapsmessig mer/mindreforbruk**. Sistnevnte forhold er etter at samtlige avsetninger eller bruk av fond er foretatt. Regnskapsmessig mer/mindreforbruk er ”sluttlinjen” – hvor et eventuelt underskudd kommer frem – eller et udisponert overskudd.

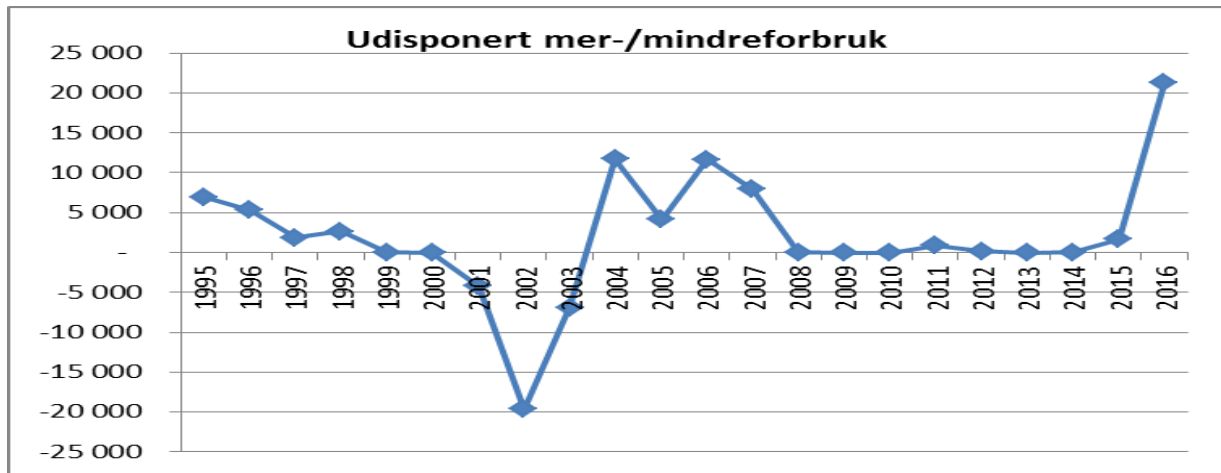
Netto driftsresultat for det enkelte år

Tabellen nedenfor viser netto driftsresultat over tid. Som tabellen viser har Eigersund kommune hatt svingninger.

Regnskapsmessig mer/mindreforbruk, for det enkelte år

Tabellen nedenfor viser regnskapsmessig mer-/eller mindreforbruk. Kommunestyret tar stilling til hvordan disse midlene enten skal dekkes eller disponeres. Som tabellen viser har Eigersund kommune hatt svingninger.

1.5 Oversikt over avsetninger, bruk av fond og fondsoversikt

En viser til regnskap 2016 – Note 16.

Vi viser til at vi i 2016 har foretatt følgende disponeringer knyttet opp mot fondsmidler i driftsregnskapet:

- Vi har avsatt 19.437.524 kroner til bundne driftsfond.
- Det er satt av 55.853.930 kroner til frie driftsfond.
- Det er brukt 7.549.147 kroner av bundne driftsfond.
- Det er brukt 32.456.177 kroner av frie driftsfond.
- Det er foretatt bruk/avsetninger innenfor investering.
- En nærmere beskrivelse finnes også i Note 16.

Ved utgangen av 2016 har Eigersund kommune følgende fordeling på oppgitte fondsmidler:

- Budne driftsfond – 87.969.880 kroner
- Frie driftsfond – 108.195.536 kroner (mer at flertallet av disse fond er tiltenkt spesielle tjenesteområder – f.eks. inkludering av flyktninger).
- Bunde investeringsfond – 3.219.906 kroner
- Frie investeringsfond – 44.110.920 kroner. Disse fond er tiltenkt konkrete forhold.

Når det gjelder selvkostfondene så er dette økonomiske midler som kun skal nyttes innenfor det enkelte tjenesteområdet. Forskrift for selvkost viser til at oppbygging av store fondsmidler skal ikke skje. Videre skal oppbygging ikke skje årlig. Ved overskudd – som er bygget opp over flere år - innenfor selvkostområdet, så skal dette føre til at gebyrene skal reduseres. Dette legges det opp til i budsjettet for 2017.

En egen oversikt over fondene blir lagt med sak om årsregnskap 2016 – som vedlegg.

Del 2 – Avdelingene sin økonomiske virksomhet i 2016**2.1 Økonomisk gjennomgang og vurdering av driftsåret for avdelingene**

Drift - avdelingene Netto rammer	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Avvik R16-B16	Opprinnelig B2016	Regnskap 2015
SENTRALADMINISTRASJONEN	62 060	62 276	-216	60 650	59 309
KULTUR- OG OPPVEKSTAVDELING	365 744	370 668	-4 924	373 606	360 764
HELSE- OG OMSORGS-AVDELING	370 510	379 454	-8 944	385 457	360 816
TEKNISK AVDELING	75 790	77 135	-1 345	76 786	75 790
DIV. FELLESUTGIFTER	16 207	21 661	-5 454	16 486	18 167
SKATTER, RAMMETILSKUDD M.V.	-940 388	-940 004	-384	-941 635	-903 700
FINANSPOSTER	50 077	28 810	21 267	28 650	28 854
TOTALT	0	0	0	0	0

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner – og er netto rammer.

Kommentarer knyttet til den enkelte avdeling

Totalt sett har avdelingene ett samlet mindreforbruk på 15,4 millioner (av et samlet netto budsjett på 890 millioner kroner). Rådmannen vil spesielt trekke frem det arbeidet som er gjort for å skape/opprettholde økonomisk balanse. Dette er et arbeid som pågår hele tiden – og som er utfordrende knyttet opp mot behov, ønsker og økonomiske muligheter. I løpet av 2016 har en klart dette. Det påpeker at samtlige avdelinger har et mindreforbruk.

Sentraladministrasjon

- Avdelingen har et mindreforbruk på 216.000 kroner.
- I løpet av året har en klart å dekke inn økte utgifter på felles poster for hele kommunen. Dette gjelder bla. innenfor telefoni.

Kultur- og oppvekstvedlingen (KO)

- Avdelingen har et samlet mindreforbruk på 4.924.000 kroner.
- Dette er et økonomisk resultat som kommer frem av god økonomistyring, fokus på tjenestene, styring av ressurser og vurdering av bemanning. Omleggingene har gitt gode økonomiske resultater.

Helse og omsorgsavdelingen (HO)

- Avdelingen har et samlet mindreforbruk på 8.944.000 kroner i 2016.
- Dette er et økonomisk resultat som kommer frem av god økonomistyring, fokus på tjenestene, styring av ressurser og vurdering av bemanning. Dette bygger på et langsiktig arbeid.
- En påpeker at i dagens situasjon kan en enkelt bruker føre til økte utgifter - ut over årets mindreforbruk. Det er derfor viktig å være klar over at den økonomiske balansen også i HO er presset.
- En viser til at en av årsakene til mindreforbruket er også knyttet opp mot engangsforhold – herunder at tiltak er igangsatt senere på året enn budsjettet.

Teknisk avdeling

- Avdelingen har et mindreforbruk på 1.344.000 kroner.
- En viser til at Teknisk avdeling har hatt merforbruk i både 2015 og 2013 (balanse i 2014).

- Årsakene er fokus på utgifter, holdt igjen på driftsutgifter og overføringer av medgåtte timer på investeringer.
- En viser til at det har vært arbeidet aktivt for å holde de økonomiske rammer.
- For selvkostområdene viser en til Note 10.

Kap. 7 - Diverse fellesutgifter

- I dette område ligger felles utgifter knyttet opp mot for eksempel lønnsnett og premieavvik.
- Felles personalforsikringer og lønnsnetten viser et mindreforbruk.
- Når det gjelder pensjon og premieavvik er det gjort regnskapstaktiske disposisjoner ved Kap. 7 med tanke på pensjonsutgiftene. Dette har blitt tatt opp i økonomirapporter og omfatter bla. følgende forhold:
 - Vi har brukt totalt 23,7 millioner kroner av premiefond (pensjon) i livselskapene (KLP). Dette er midler som Eigersund kommune eier, men som står i KLP. Vi kan kun bruke disse midlene til å betale pensjonspremien med, noe vi har vært aktive med å gjøre.
 - Ved bruk av premiefondet påvirkes premieavviket betydelig.
 - Basert på bruken av premiefondet i KLP så har vi ikke fått en regnskapsført «kostnad» på premieavviket for 2016 på totalt 22,5 millioner kroner. Dette er positivt da vi reduserer premieavviket for de kommende år.
 - Ved bruk av premiefondet har vi videre redusert arbeidsgiveravgiften med ca 3 millioner kroner.
 - Dette viser hvor store utslag endringer innenfor pensjon og premieavviket har. De forhold som ble vedtatt innenfor dette området i 2016 har vært økonomisk gunstige både i 2016, men også med tanke på premieavviksberegnigene i årene som kommer, samtidig som det nå er en mulighet til å rydde vekk premieavviket i Eigersund kommune.
 - En viser til at vi innenfor pensjonsområdet har kunnet foreta følgende avsetninger i driften for 2016:
 - Premieavviksfondet – 3.882.270 kr.
 - Pensjonsfondet – 16.570.000 kr.

Kap. 8 - Skatt og statlige tilskudd

- Skatt og rammetilskudd har vært områder som har hatt stor fokus i 2016. Dette knyttet opp mot både økende arbeidsledighet, økt skatteinngang for landet, men redusert for oss. Skatteinngangen for Eigersund kommune ble i første omgang justert ned, for så å bli justert opp mot slutten av året. En viser til følgende forhold:
 - Når det gjelder selve skatteinngangen så er denne 332.000 kroner lavere enn justert budsjett, men hele 8,3 millioner kroner lavere enn opprinnelig budsjett.
 - Som følge av høyere skatteinngang i landet (og hvor vi hadde lavere skattevekst) så har dette slått positivt ut i rammetilskuddet. Den løpende inntektsutjevningen har gått fra at vi skulle få et trekk på totalt 9,8 millioner kroner (opprinnelig budsjett) til at vi får tilført 1,1 millioner kroner.
 - Konsekvensene av endringene innenfor skatt og rammetilskudd er at vi har avsatt totalt 8,2 millioner kroner på både omstillingsfond og skattereguleringsfond (iht. vedtak).
- Når det gjelder eiendomsskatt er denne 630.000 kroner enn justert budsjettet. Avviket henger sammen med budsjettet eiendomsskatt på vindmøller og forventet vekst.
- MVA-refusjonen – på 18,4 millioner kroner, er i balanse.

- Det er mottatt høyere statstilskudd for flyktninger enn budsjettert. Totalt 2,3 millioner kroner er avsatt til Flyktningefondet. En viser til at det er budsjettert med bruk av Flyktningefondet innenfor et tidligere sak. Når det gjelder driftsprosjekt 4201 Integrering flyktninger har vi tatt hensyn til inntekter og utgifter. Prosjektet ser på fordeling av inntekter og utgifter – i hele organisasjonen. Netto utgiftene våre på integrering av flyktninger er 30,1 millioner kroner (en påpeker at dette ikke er et flyktningeregnskap).

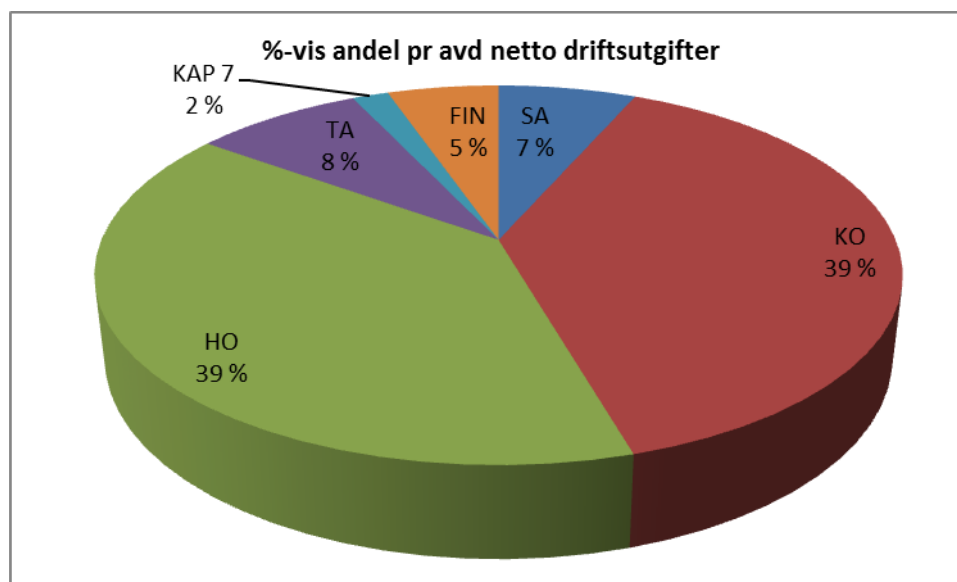
Kap. 9 - Finansposter

- Området er i balanse.
- Rent regnskapsmessig er udisponert mindreforbruk ført på ansvar 9099.
- En viser til at for 2016 vi budsjetterte med at budsjettert lån ble tatt opp i 2016, men utbetalt i januar 2016. Dvs. at vi fikk ikke finanseffekten av dette lån i 2016.

2.2 Økonomisk oversikt – for den enkelte avdeling

I den videre oversikt vil en se på den enkelte avdeling totalt sett og ikke de enkelte ansvar / resultatenheter ved den enkelte avdeling. For en nærmere beskrivelse av regnskapsmessig resultat for den enkelte avdeling viser vi også til Regnskap 2016 og skillearket "Drift pr avdeling". En vil her finne detaljert informasjon om resultatet for den enkelte avdeling og for den enkelte resultatenhet.

Figuren nedenfor viser hvordan økonomiske midler er disponert mellom avdelingene. Med netto driftsutgifter menes de pengene som avdelingene tildeles av kommunestyret og består av samlede driftsutgifter fratrukket avdelingens egne inntekter.

2.3 Forhold relatert til Eigersund Næring og Havn KF

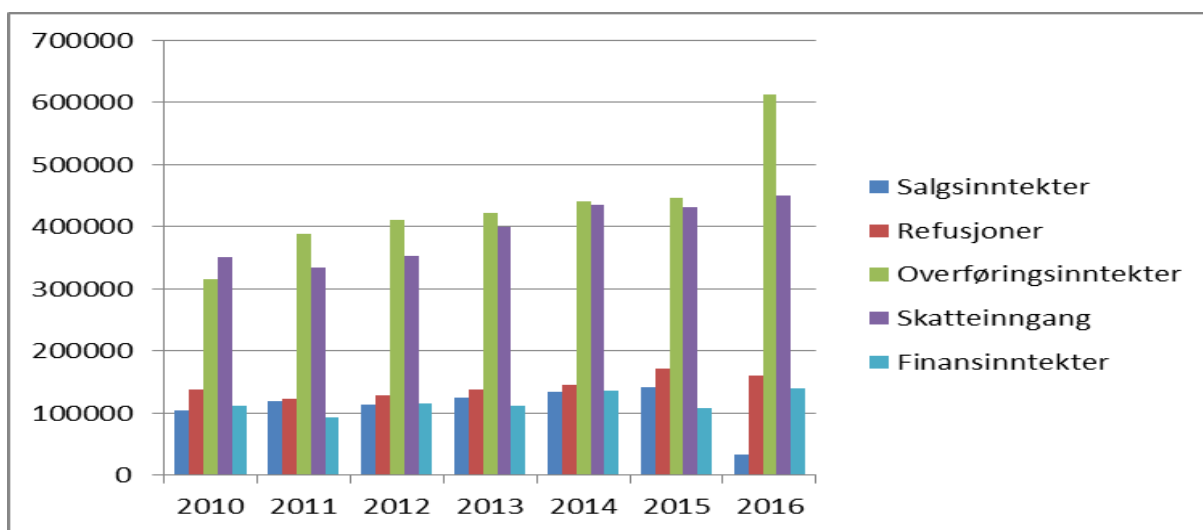
Eigersund Næring og Havn KF er et kommunalt foretak (eid av Eigersund kommune) og avlegger eget årsregnskap og egen årsberetning. Denne vil bli behandlet i kommunestyret. Kommunestyret er foretakets øverste organ.

2.4 Forhold relatert til Eigersund Parkering KF

Eigersund Parkering KF er et kommunalt foretak (eid av Eigersund kommune) og avlegger eget årsregnskap og egen årsberetning. Denne vil bli behandlet i kommunestyret. Kommunestyre er foretakets øverste organ. En viser at det også er etablert Eigersund Parkering AS – som er eid av Eigersund kommune, men styrt av Eigersund Parkering KF.

Del 3 – Regnskapsmessig endringer i utgifter og inntekter

3.1 Fordeling av inntektene til Eigersund kommune det enkelte år

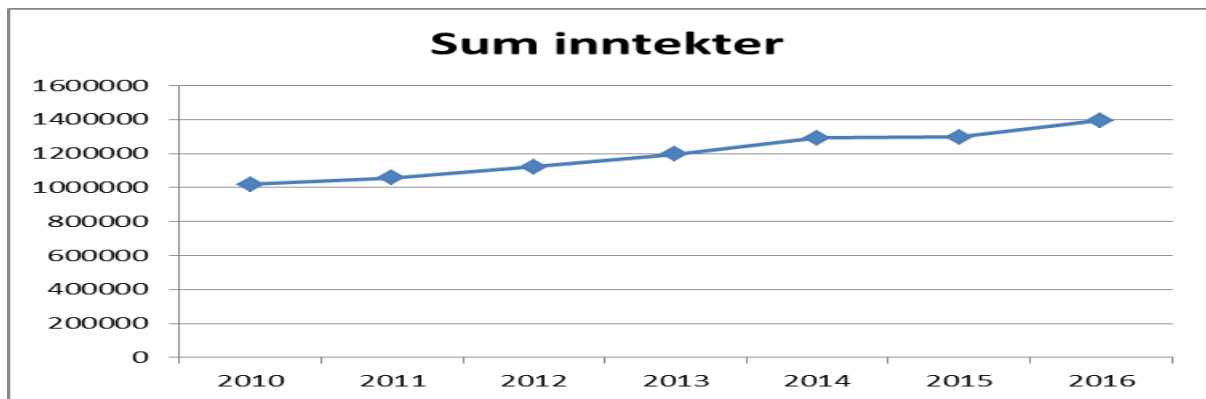

Tallene er oppgitt i hele tusen kroner.

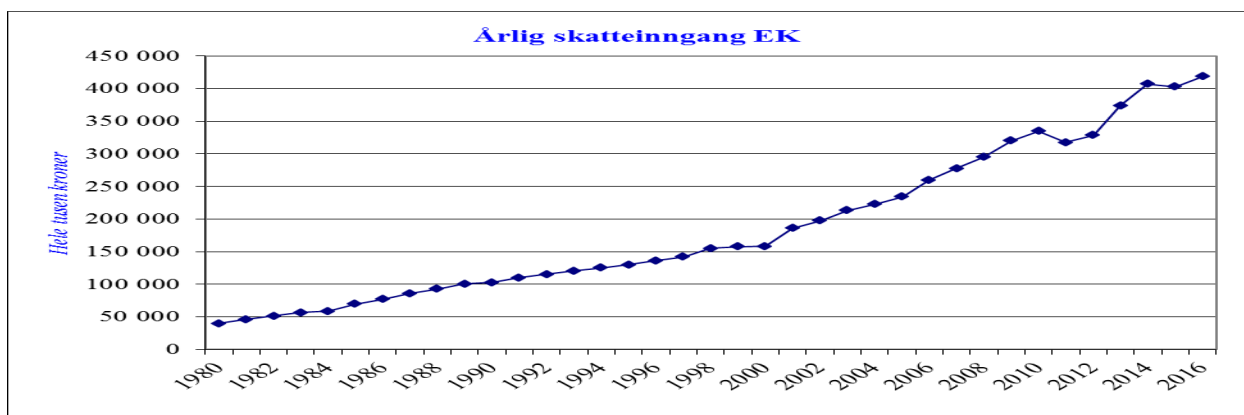
Tabellen viser tydelig at de største inntektene våre (på lik linje med andre kommuner) er statlige rammeoverføringer (rammetilskudd, vertskommunetilskudd osv) samt skatt. En ser av tabellen utviklingstrekkene knyttet opp mot finansieringen vår – og kommunesektoren. Endringene har bla. skjedd som følge av vedtatte politiske reformer. Når det gjelder 2011 ble barnehagetilskuddet overført til kommunene (gikk fra øremerkede midler til en del av rammetilskuddet). For å treffe best mulig i fordeling av en slik endring valgte en å overføre midlene via rammetilskuddet.

Som det fremgår av tabellen har søylen for overføringsinntekter økt. Dette gjelder spesielt for 2016 og er bla knyttet opp mot en nye forhold som kompenseres via økt rammetilskudd, øremerkede prosjekt midler (mot bla. høy arbeidsledighet), økt tilskudd knyttet opp mot flere flyktninger og hvor i 2016 fikk kompensasjon i løpende inntektsutjevning (mot tidligere trekk i rammetilskuddet). Slik sett speiler tabellen utviklingstrekkene våre i lokalsamfunnet.

Tabellen nedenfor viser utviklingen av samlede inntekter for Eigersund over en periode:

Tabellen nedenfor viser utviklingen i skatteinntangen for Eigersund kommune (i kroner).

S

katteinntangen for Eigersund kommune i prosent av landsgjennomsnittet:

År	2012	2013	2014	2015	2016
Skatt i % av landsgjennomsnitt	94,6%	102,1%	108,9%	102,1%	97,4%

Selv om skatteinntangen totalt sett har steget betydelig over hele perioden viser tabellen nedenfor at det er store svingninger i skatteinntangen (både årlig prosentvis skatteendring). Skatteinntangen kom på 418.367.000 kroner i 2016, mens den i 2015 ble 402.775.000 kroner – mot 406.926.919 kroner i 2014. Skatteinntangen for 2016 omfattet:

- Etteroppgjør fra tidligere år – i positiv retning for oss.
- Positivt fordelingsoppgjør.
- Lavere aktivitet i næringslivet – dette knyttet opp mot oljeindustrien.

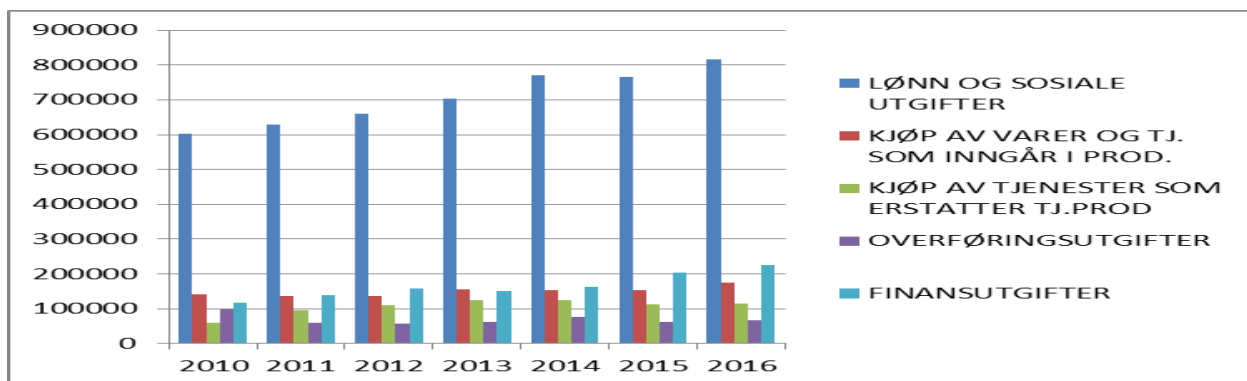
Videre er det ikke nødvendigvis samsvar med samlet skatteendring for kommunene og for oss. For å forklare dette viser en til tabellen nedenfor – som viser utviklingen i skatteinntangen i forhold til året i forkant (for kommunene):

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kommunene	5,9%	5,9%	6,7%	-3,2%	6,8%	5,7%	1,9%	6,0%	9,7%
Eigersund kommune	6,3%	8,4%	4,6%	-5,2%	3,4%	13,9%	8,82%	-1,0%	3,9%

Det vil si at skatteveksten i Eigersund kommune for 2013 og 2014 var betydelig høyere enn for kommunene samlet. Forskjellen i både 2015 og 2016 mellom ett gjennomsnitt i landet og Eigersund kommune er betydelig. Oversikten viser at Eigersund kommune vil ha større

svingninger enn andre kommuner knyttet opp mot aktivitet på Aker Solutions – og burde ha satt av den økte skatteinntangen på Skattereguleringsfondet for så å disponere av fondsmidlene i perioder hvor skatteinntangen ble redusert. Dette ville gitt et mer forutsigbart tjenestetilbud. Nå kan vi få en situasjon hvor tjenestetilbudet øker i ”gode” perioder – og må reduseres i ”dårligere” perioder.

3.2 Fordeling av utgiftene for det enkelte år

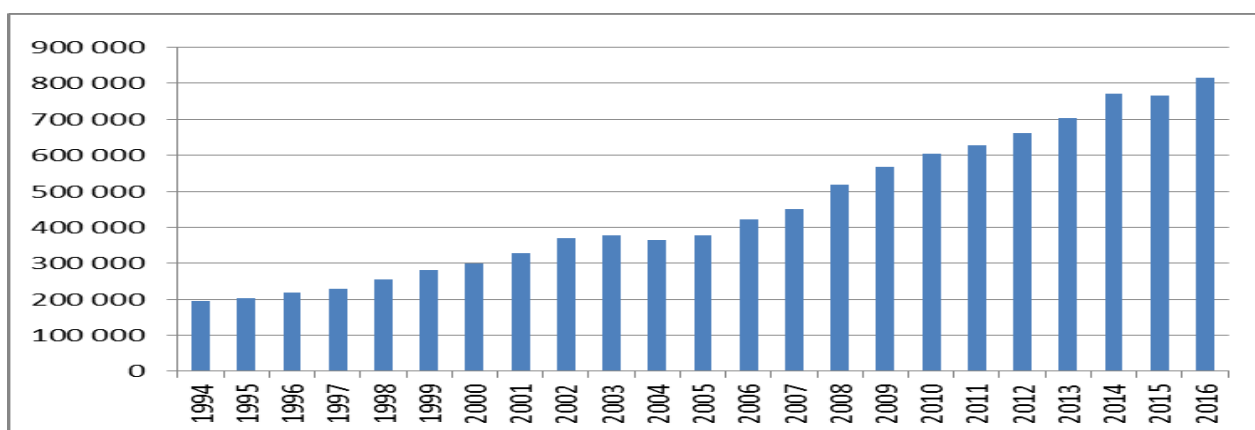
Tallene er oppgitt i hele tusen kroner.

Tabellen viser at lønn og sosiale utgifter er den desidert største kostnadsposten vår. Dette er en naturlig sak da vi er en tjenesteproduerende virksomhet. Årsaken henger sammen med flere forhold – hvor bla. følgende forhold kan trekkes frem:

- Vi er en tjenesteproduerte virksomhet.
- Lønnsoppgjør.
- Renten har gått ned i perioden – samtidig som vi har refinansiert gjeld.
- Det har blitt foretatt driftsmessige reduksjoner innenfor områder som ikke omfatter lønnspostene.
- Pensjon har økt i perioden.
- Det er igangsatt nye tiltak innenfor tjenesteproduksjonen (som hovedsakelig består av lønn og sosiale utgifter).
- Vi er en vertskommune (hvorav vi har et eget tilskudd – som hovedsakelig går til lønn)

3.3 Utviklingen innenfor lønn og sosiale utgifter

Utvikling av samlede lønnsutgifter (inkludert sosiale utgifter)

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Det tabellen over viser er at lønnskostnadene har økt over perioden. Dette henger sammen med følgende forhold:

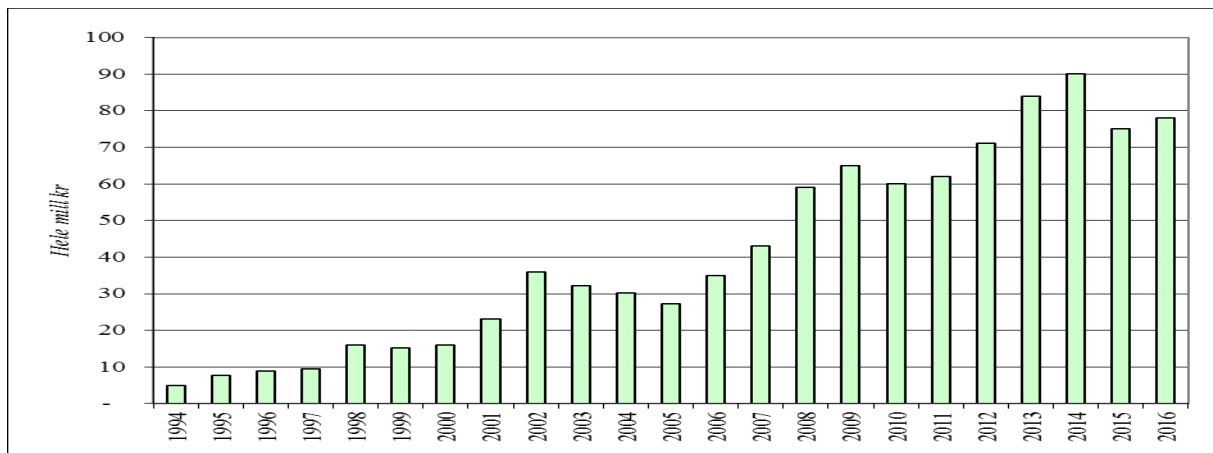
- Lønnsøkninger
- Økt antall ansatte (som følge av realisering av reformer, økt tjenestetilbud og ressurskrevende brukere)
- Økte pensjonskostnader
- Økt tjenesteproduksjon.
- Nye beregningningsmåter knyttet opp mot pensjonspremie (med vekt på premieavvik)

På mange vis vil stigningen i samlede lønnskostnader være lik den vi vil finne i andre kommuner. For Eigersund kommune er det spesielt følgende forhold som markerer seg:

- I perioden 2002 til 2005 stopper økningen i lønnskostnadene.
- For 2004 og 2005 har vi en reell lønnsreduksjon i forhold til 2003.
- Begge disse forholdene kan tilskrives hovedsakelig Sparepakke 1 og Sparepakke 2 hvor vi foretok stillingsreduksjoner tilsvarende 58 årsverk.
- Reduksjonen i 2015 vs 2014 er knyttet opp mot endringer innenfor pensjon samt gjennomførte driftsreduksjoner.

Utvikling av pensjonskostnadene

Tabellen nedenfor viser utviklingen i pensjonskostnadene (brutto og for konto 10900) for Eigersund kommune i perioden 1994 til 2016:

Kommentar knyttet til utvikling av pensjonskostnadene

Tabellen viser en stigning fra 1996 opp mot 2002. Videre at vi har en økning fra 2005 til 2009. For å forklare disse forholdene må vi se på ulike tidsperioder og forhold:

- **Felles faktor for økningene generelt:**
 - I løpet av perioden har vi fått økt antall ansatte.
 - Kommunen er tilført nye oppgaver – som igjen har ført til flere ansatte.
 - Tjenestetilbudet har økt (noe som gir økte lønnskostnader).
 - Lønnsøkning gir høyere pensjonskostnad (pensjonen utgjør en prosentvis andel).
- **For perioden 1994 til 2000:**
 - Livselskapene (for vår del var dette knyttet til KLP) hadde store overskudd.
 - Tidligere års overskudd ble benyttet til å redusere pensjonspremiene.
 - Livselskapene hadde lave premiesatser.
- **Perioden 2000 til 2002:**
 - Livselskapene tapte betydelige summer. Dette knyttet opp mot både pengeplasseringer på ulike børser og at premiesatsene hadde vært for lave.

- Konsekvensene var at premiesatsene økte samtidig som vi fikk betydelige ekstraordinære faktura/tilleggsfaktura (knyttet opp mot at selskapene ikke tjente penger).
- **Perioden 2003 til 2005**
 - Livselskapene begynte å tjene penger igjen. Kommunene fikk tilbakeført en andel av selskapene sine overskudd (som ble brukt til å redusere pensjonspremiene).
 - Eigersund kommune gjennomførte Sparepakke 1 og 2 (som førte til stillingsreduksjoner tilsvarende 58 årsverk – fra 2003)
 - Det var i 2002 og 2003 vært nye regnskapsregler knyttet til beregning av pensjonskostnader i løpet av et år.
 - I fra 2004 gikk vi over til Vital med ordførerordningen, kommunal pensjonsordning og AFP. Sykepleierne ble igjen i KLP, mens lærerne ble igjen i SPK (begge iht. tariffavtale). Vital hadde lavere pensjonspremie enn KLP.
- **Perioden 2005 til 2014:**
 - Frem til 2006 (dvs. tom 2005) førte vi pensjonsfakturane etter nettometoden (foretok reduisering av faktura med mottatt andel av selskapets overskudd), mens vi fra og med 2006 gikk over til bruttoføring. Summen for kommunen blir den samme, men innenfor pensjonskostnadene betyr dette endringer.
 - Nedgang i 2010 – som følge av reduksjoner og endringer i pensjonsinnkrevningen. Dette får endringer innenfor både utgifter og inntekter i årene som kommer.
 - En økning – av flere ulike årsaker.
- **Perioden 2015 til 2016:**
 - Når det gjelder 2015 viser tabellen en betydelig nedgang fra 2014. Dette er knyttet opp mot flere forhold. I 2015 sendte ikke KLP ut reguleringspremie for 4. kvartal (dette etter nye beregninger knyttet opp mot dekningsgrad). Videre gitt pensjonsutgiftene (knyttet opp mot lønn) ned i forhold til 2014.
 - Eigersund kommune har i både 2016 og 2015 brukt premiefond i KLP aktivt – både for å redusere pensjonsutgiftene – dette også med tanke på samlede utgifter i årene som kommer. Vi oppfatter at bruken av premiefond i både 2016 og 2015 har vært vellykket og hvor en har truffet på anslagene/vurderingene.

Samtidig så peker rådmannen på at endringene innenfor pensjonsområdet kan være betydelig. Utviklingen i 2017 blir viktig å følge med også med fokus på kommende beregninger, mulig etteroppgjør for 2016 og utviklingstrekk i rentemarkedet.

Kommentar knyttet til balansepostene pensjonsmidler/-forpliktelser

For 2016 er balansepostene pensjonsmidler ført opp med 1.201.284.682 kroner, mens pensjonsforpliktelsene våre er ført opp med 1.535191.277 kroner.

Pensjonsmidler er summen av innbetalinger til den enkeltes sparekonto for fremtidige pensjonsutbetalinger ut ifra dagens lønnsnivå. Pensjonsforpliktelser er regnskapsmessige avsetninger/gjeld for fremtidige pensjonsutbetalinger ut i fra estimering av fremtidig lønnsvekst, rentenivå osv (økonomiske parametere). Forpliktelsene øker for hvert år med årets pensjonsopptjening og diskonteringsrente. Pensjonsforpliktelsene økes i teorien med tilnærmet like andeler/kostnader hvert år dersom forutsetningene forholder seg stabile. Midlene økes mer og mer for hvert år med stadig høyere premie etter som den enkelte nærmer se pensjonsalder.

Summen av de totale kostnadsførte pensjonskostnader og summen av de totale innbetalte pensjonspremier inklusive renter og avkastning for den enkelte ved livets slutt vil teoretisk utgjøre det de samme beløp. Forskjellen underveis er en annen periodisering. Iht.

tilbakemeldinger fra livselskapene betyr ikke differansen på postene at vi har en ”pensjonsbombe, men at det pga. periodisering og ulik føring vil være differanse. Samtidig er det grunn til å påpeke at vi her snakker om en endring (økning) fra tidligere år . Note 3 tar opp dette forholdet. Årsakene henger sammen med føringer i pensjonsselskapene, men samtidig er utviklingen forskjellig. Endringene ligger på amortisert estimatavvik.

Del 4 – Gjeld, finansreglement og likviditetsmessige forhold

4.1 Vurdering av likviditeten

Iht. kommunestyrets vedtak kunne vi ta opp økte trekkrettigheter på 50 millioner kroner i 2016. Denne ble ikke brukt i 2016. Likviditeten i 2016 har vært tilfredsstillende.

Det som vi – og mange andre kommuner – sikrer tilfredsstillende likviditet med er en kombinasjon av ubrukte lånemidler, fondsmidler og stram styring. Når det gjelder utbetaling av for eksempel finansutgifter arbeider vi for å spredning på betalingstidspunkt og hvor vi ser dette opp mot andre utbetalinger. Videre har vi hatt etterslep på investeringer – noe som gjør at vi har ubrukte lånemidler. Dette må dog balanseres opp mot avdragsberegninger. Dette er forhold som det arbeides kontinuerlig på og som vi har lyktes med. Samtidig påpeker vi at dette er noe vi må ha løpende fokus på og at forholdet for oss knyttet opp mot ubrukte lånemidler er mindre enn i mange andre kommune – da vi foretar låneopptaket sent på året.

4.2 Kommentarer knyttet finansreglementet

Revidert Finansreglementet ble behandlet i kommunestyret 29.09.2014.

Eventuelle fondsplasseringer for Eigersund kommune

Eigersund kommune har ingen andre direkte finansplasseringen enn rene bankinnskudd i Sparebank 1 SR-Bank (vår bankforbindelse). Dette er også med på å bedre likviditetsmessig situasjon.

Samlet gjeld (lånegjeld) for Eigersund kommune

Eigersund kommune har en samlet lånegjeld på 1.024.067.861 kroner. I dette ligger låneopptaket for 2016 (kommunale investeringer) – som ble utbetalt i starten på januar 2017 med totalt 126.650.000 kroner.

Samlet gjenværende nedbetalingstid på eksisterende lån

Gjenværende nedbetalingstid på eksisterende lån er ca 24 år pr 31.12.16.

Gjeldens fordeling mellom lånegivere

Fordelingen mellom långiverne er følgende:

Oversikt långivere	Lånebeløp 2015	Pst 2016	Pst 2015	Pst 2014	Pst 2013	Pst. 2012	Pst. 2011	Pst. 2010
Kommunalbanken	733 704 010	71,6 %	65,9 %	75,6 %	75,3 %	69,5 %	67,7 %	59,2 %
KLP Kommunekreditt	180 337 824	17,6 %	22,3 %	13,1 %	14,6 %	22,9 %	25,9 %	34,5 %
Husbanken	7 206 835	0,7 %	1,0 %	1,2 %	1,5 %	1,8 %	2,2 %	2,4 %
Startlån - Husbanken	102 819 192	10,0 %	10,8 %	10,1 %	8,6 %	5,8 %	4,3 %	3,9 %
Andre	-	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Sum lån	1 024 067 861	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Det er flere interessante trekk med tabellen. En trekker her spesielt frem følgende forhold:

- Kommunalbanken er den største långiver til oss. Dette er en endring fra for eksempel 2007 hvor KLP Kommunekreditt var størst.
- Situasjonen innenfor finansmarkedet har endret seg hvor KLP Kommunekreditt har hatt finansielle utfordringer og har hatt dårligere betingelser enn andre aktører. Dette har bedret seg og lån for 2014 ble tatt opp i KLP (utbetalt i januar 2015).
- En påpeker her på at i løpet av 2016 har Eigersund kommune bistått andre aktører med låneopptak med kommunal garanti. Samtlige av disse lån er tatt opp i KLP Kommunekreditt og omfatter:
 - Eigersund Parkering KF
 - Eigersund Næring og Havn KF
 - EIK Fotballavdeling
 - NMK Eigersund (refinansiering)
 - Lagårdshallen AS
 - Det påpekes at disse lån ikke fremkommer i våre oversikter.
- Andre långivere har ikke vært på «banen» på svært mange år.
- Startlån har økt i perioden – spesielt kronemessig..
- Eigersund kommune tar opp langsiktige lån med løpetid hos långiver i lånets løpetid.
- Eigersund kommune tar ikke opp kortsiktig finansiering.
- Eigersund kommune bruker enten fast eller flytende rente. Det foretas løpende vurdering på eksisterende lån i løpet av perioden knyttet opp mot eventuell rentebinding.
- De siste årene har nye lån blitt tatt opp med flytende rente.

Utvikling av langsiktig gjeld for Eigersund kommune

- Pr. 31.12.2004 hadde Eigersund kommune en samlet langsiktig gjeld på 443.970.309 kroner.
- Pr. 31.12.2005 hadde Eigersund kommune en samlet langsiktig gjeld på 430.743.103 kroner.
- Pr. 31.12.2006 hadde Eigersund kommune en samlet langsiktig gjeld på 452.808.618 kroner.
- Pr. 31.12.2007 hadde Eigersund kommune en samlet langsiktig gjeld på 531.388.952 kroner.
- Pr. 31.12.2008 hadde Eigersund kommune en samlet langsiktig gjeld på 582.441.044 kroner.
- Pr. 31.12.2009 hadde Eigersund kommune en samlet langsiktig gjeld på 562.470.928 kroner.
- Pr. 31.12.2010 hadde Eigersund kommune en samlet langsiktig gjeld på 646.923.893 kroner.
- Pr. 31.12.2011 hadde Eigersund kommune en samlet langsiktig gjeld på 623.033.224 kroner.
- Pr. 31.12.2012 hadde Eigersund kommune en samlet langsiktig gjeld på 670.263.520 kroner.
- Pr. 31.12.2013 hadde Eigersund kommune en samlet langsiktig gjeld på 714.464.877 kroner.
- Pr. 31.12.2014 hadde Eigersund kommune en samlet langsiktig gjeld på 769.451.135 kroner.
- Pr. 31.12.2015 hadde Eigersund kommune en samlet langsiktig gjeld på 844.010.918 kroner.

Fordeling av gjelden på antall lån

Aktør	Antall lån	Eventuelle kommentarer
Kommunalbanken	16	Hovedlånene i 2006 – 2013, 2015 og 2016 er tatt opp i KBN.
KLP Kommunekreditt	3	Lån for 2014 er tatt med i denne oversikten.
Husbanken	12	Beholdt pga. at dette er enkeltlån med helt spesielle/gunstige betingelser.
Husbanken - videre utlån	19	Start-lån.
Sum antall lån	50	

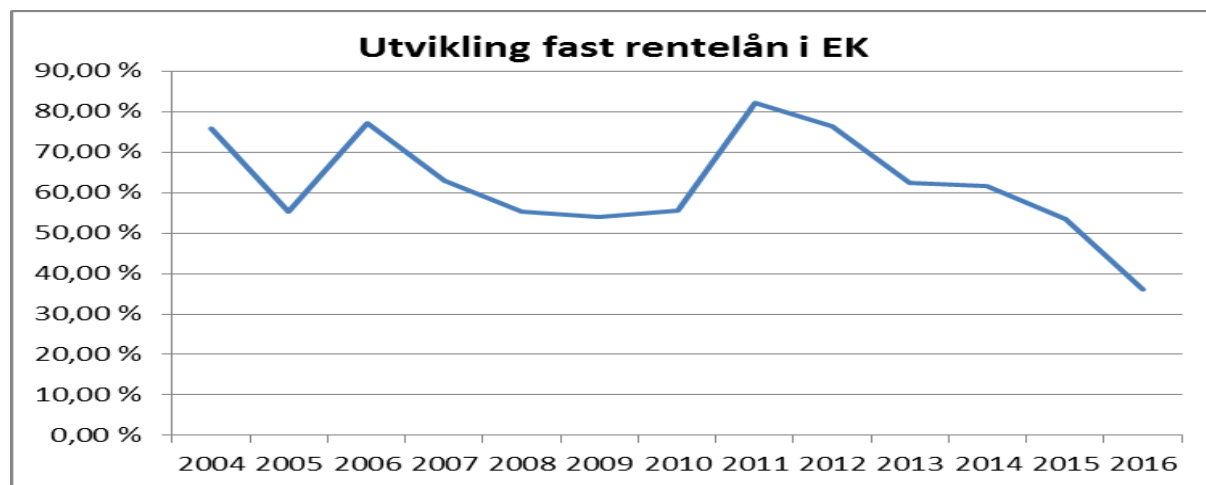
Fordeling av lån mellom flytende rente og fast rente

Av et samlet låneopptak på 1,024 millioner kroner er 370.432.565 kr lån med fast rente. Rentebindingene varierer fra inngått 3 år til 10 år. Utviklingen med rentebinding er:

<u>År / rentetilknytning</u>	<u>Fast rente</u>	<u>Flytende</u>
Prosentvis fordeling 2016	36,17 %	63,83 %
Prosentvis fordeling 2015	53,44 %	46,56 %
Prosentvis fordeling 2014	61,80 %	38,20 %
Prosentvis fordeling 2013	62,60 %	37,40 %
Prosentvis fordeling 2012	76,54 %	23,46 %
Prosentvis fordeling 2011	82,34 %	17,66 %
Prosentvis fordeling 2010	55,56 %	44,44 %
Prosentvis fordeling 2009	54,08 %	45,92 %
Prosentvis fordeling 2008	55,43 %	44,57 %
Prosentvis fordeling 2007	63,09 %	36,91 %
Prosentvis fordeling 2006	77,17 %	22,83 %
Prosentvis fordeling 2005	55,34 %	44,66 %
Prosentvis fordeling 2004	76,05 %	23,95 %

Utvikling av fast rentelån i Eigersund kommune

Tabellen nedenfor viser utviklingen av fastrente lån i Eigersund kommune fra 2004:

Lånefordelingen er iht. gjeldende finansforskrift. En påpeker at låneopptaket for 2016 ble tatt opp med flytende rente. Iht. finansreglementet skal fastrenten ligge mellom 25% og 75% av samlet lånegjeld. Basert på at lånet for 2016 ble utbetalt med flytende renter – går samlet rentebinding ned. I løpet av 2016 var det økning på fast rente (rentebindingene) og vi valgte derfor ikke å fornye rentebindinger.

Samtidig så viser vi til at det har blitt foretatt rentebindinger på eksisterende lån første del av 2017. Hvis vi legger disse til grunn, er fast rentebindingene våre økt til 43,1%.

Gjennomsnittlig lånerente

For 2016 har gjennomsnittlige lånerente for Eigersund kommune vært på 2,29%. Den renten vi skal sammenligne oss med (iht finansreglementet) er på 1,68% - kalkylerente innenfor selvkostberegningene. Differansen mellom kalkylerenten og vår gjennomsnittlige rente er

reduisert i forhold til 2015. Basert på at kalkylerenten er flytende og ligger lavere enn lånerentene (hvor marginen har økt) er rådmannen etter en samlet vurdering fornøyd med struktur og gjennomsnittrente.

Gjennomsnittrente i andre år:

- I 2015 – 2,57%
- I 2014 – 2,87%
- I 2013 – 3,01%
- I 2012 – 3,41%
- I 2011 – 3,63%
- I 2010 – 3,37%
- I 2009 – 4,19%
- I 2008 – 4,99%
- I 2007 – 4,35%
- I 2006 – 3,17%
- I 2005 – 3,29%
- I 2004 – 3,55%.

Det påpekes at vi har spredning på rentebindingene. Rentebindinger vurderes fortløpende.

Del 5 - Investeringer

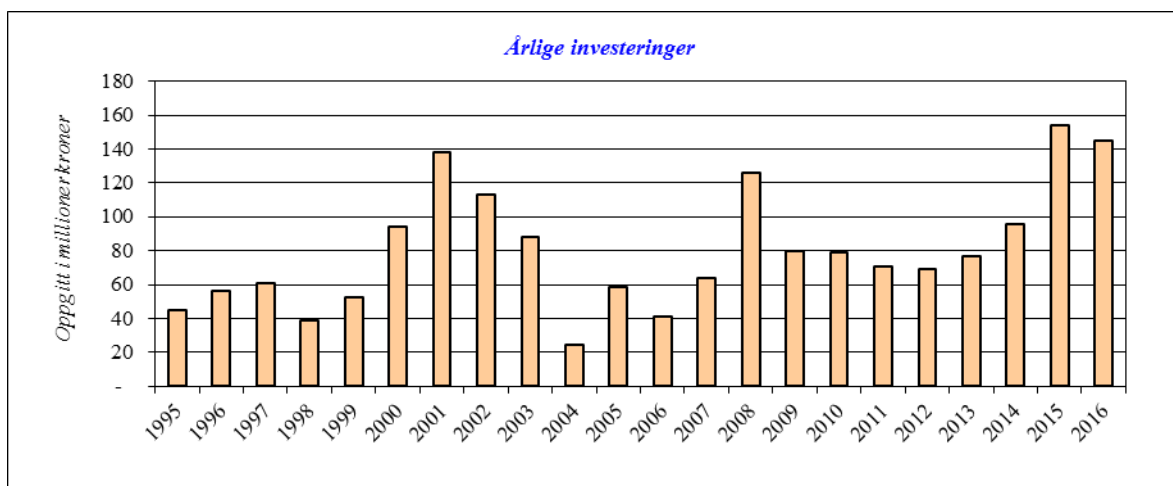
5.1 Finansiering og samlet oversikt av investeringene for 2016

Samlet investering (utgifter) i 2016 var på totalt 144.638.564 kroner – av et budsjett på 297.063.500 kroner. Differansen er knyttet opp mot investeringsprosjekt som går over flere år. Ubrukte finansieringsmidler, knyttet opp mot investeringsprosjekt som ikke er slutført, blir overført til 2017.

For en nærmere beskrivelse av inntekter og utgifter viser vi til Årsregnskap 2016.

5.2 Oversikt over årlige investeringer foretatt av Eigersund kommune

Utviklingen i lånegjelden henger sammen med investeringskostnadene, som diagrammet nedenfor viser.

5.3 Udisponert beløp innenfor investeringene i 2016

Iht. regnskapsforskriften finansieres det enkelte investeringsprosjekt – og avsluttes ved slutten av året i forbindelse med årsregnskapet. For investeringsprosjekt som går over flere år overfører vi ubrukte midler. For prosjekter som er ferdige gjøres disse opp med et merforbruk eller et mindreforbruk. Kommunestyret må ta stilling til hvordan et merforbruk skal finansieres eller hvordan et mindreforbruk skal disponeres. For oss er det viktig å synliggjøre hvor merforbruket er og hvordan nettopp dette merforbruket foreslås dekket. En viser her til Note 17 for mer informasjon.

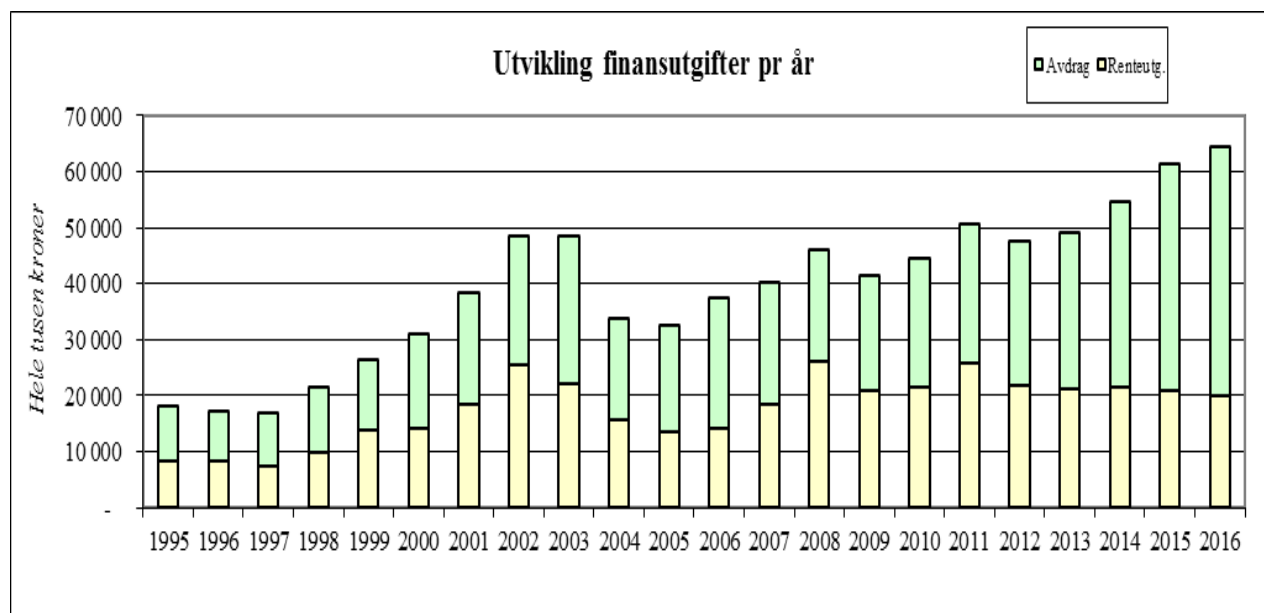
Udisponert og udekket er i balanse regnskapsteknisk for 2016. Dog så påpeker rådmannen at det i Note 17 fremkommer at det udekkede beløpet i 2016 var på totalt 3.475.355 kroner – som iht. regnskapsforskriften er dekket ved mindreforbruk ved andre prosjekt.

Samlet udisponert beløp i investeringsregnskapet for 2016 er på 2.410.426 kroner. Kommunestyret må ta stilling til hvordan dette beløp skal disponeres.

En peker på at prosjekt 1902 Mjølhus VA først vil bli igangsatt om noen år. Dette prosjekt er derfor avsluttet i 2016 og ført som et udisponert beløp. Ny finansiering av dette prosjekt vil komme i forbindelse budsjett og økonomiplanvedtak.

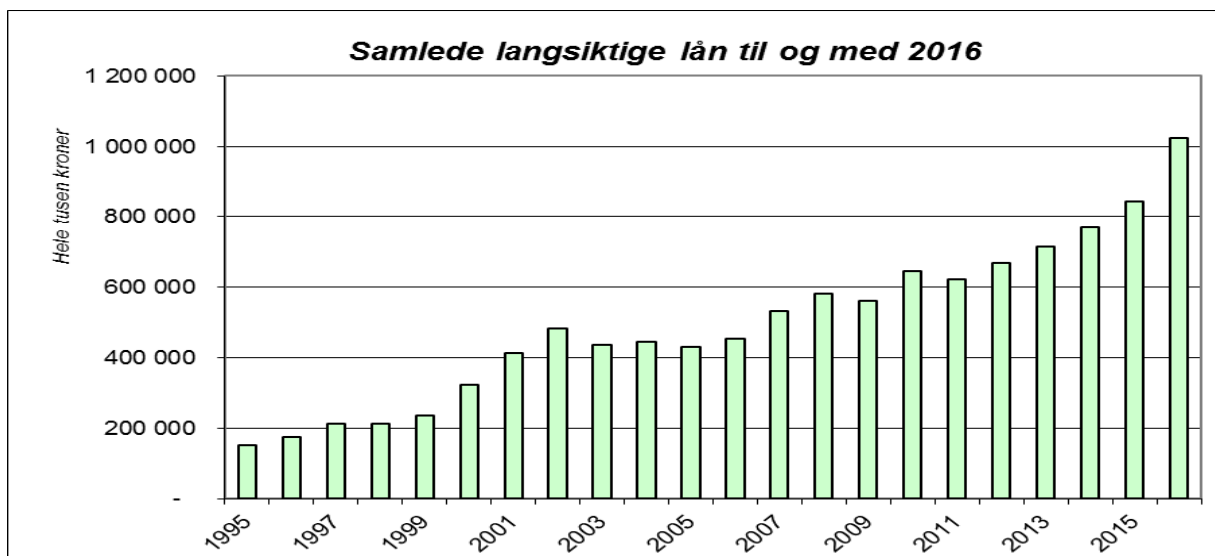
Del 6 – Utvikling langsiktig gjeld / lån

6.1 Utvikling finanskostnader

Faktorer som spiller inn i denne tabellen er renten, vedtatt minimumsavdragsbetaling, ekstra ordinære nedbetalinger og samlet lånegjeld. Uansett faktorer som legges inn så har samlede finanskostnader for Eigersund kommune steget i perioden som er vist. Deler av gjelden er realisert til forhold knyttet opp mot handlingsplan for eldreomsorg, skolebygg, Startlån og selvfinansierende tjenester (herunder vann- og avløpssektoren) – dog så er det kommunen som har den økonomiske forpliktelsen.

6.2 Utvikling samlet lånegjeld

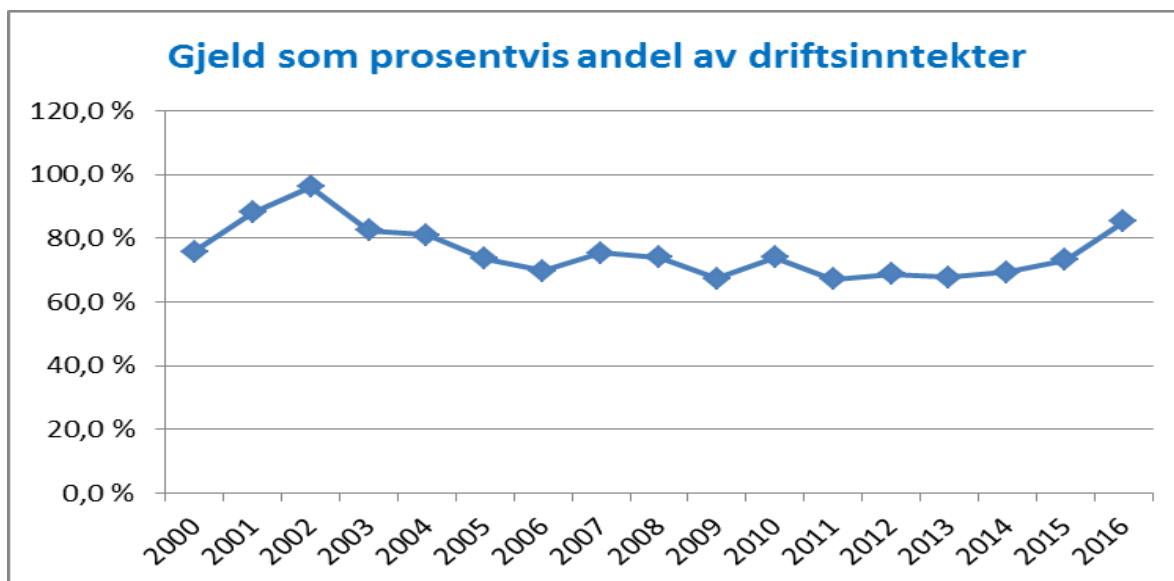

Samlet lånegjeld for 2016 var på 1.024.067.861 kroner. I løpet av perioden har den langsiktige gjelden økt. Økningen i gjelden henger sammen med investeringer innenfor VA-sektoren, Startlån, skole, renoveringsprosjekt vei og utbygginger.

En viser til av for Økonomiplanen for 2017 – 2020 er det budsjettet å ta opp samlede lån på 564,9 millioner kroner. Videre er det vedtatt renovering ulike bygg, hvor talldelen ikke er budsjettet. Ut fra det vil forventet låneopptak øke ytterligere.

6.3 Utvikling samlet lånegjeld sett opp mot utvikling driftsinntekter

I tabellen nedenfor har en sett på hvor stor andel langsiktige lån (inkludert årets låneopptak) har vært – sett opp mot årlige driftsinntekter. Ett moment i dette er at høyere driftsinntekter vil gjøre det lettere å betjene økt lånemengde.

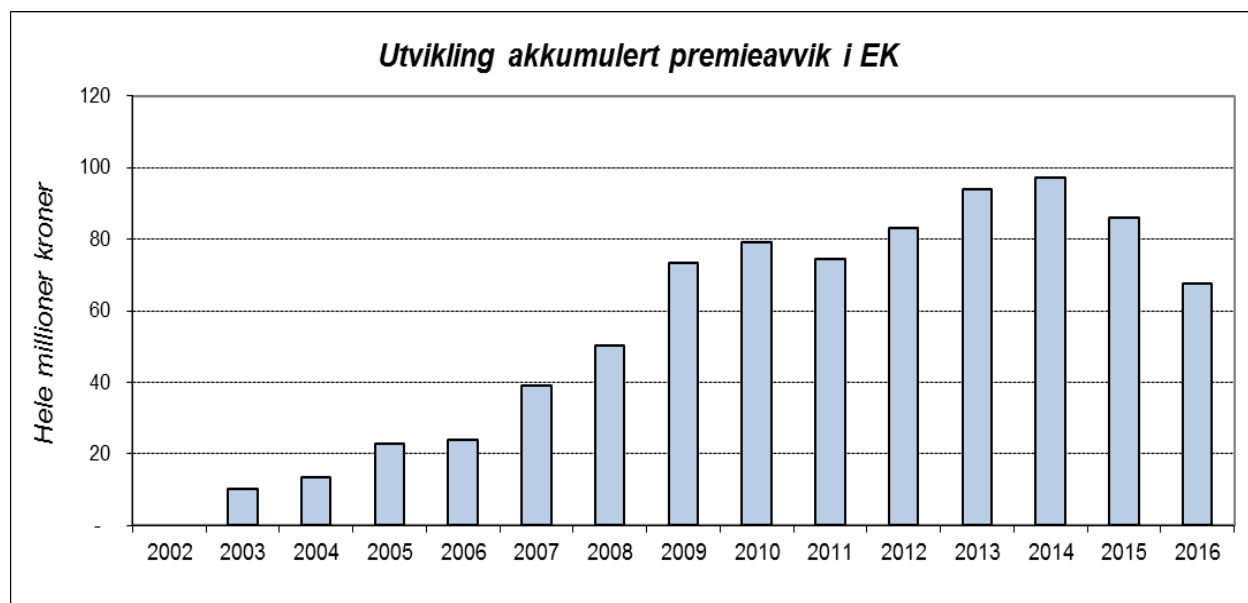
For kommunene lån langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) lå for kommunene i gjennomsnitt på 97,9% av driftsinntektene – ved utgangen av 2015. Det tabellen viser er at i løpet av perioden har gjeldsgraden (sett opp mot driftsinntekter) gått fra 73,1% i 2015 og hvor den i 2016 stiger til 85,2% (lån for 2016 er da tatt hensyn til).

Basert på budsjetterte låneopptak og avdragsbetalinger vil gjelden til Eigersund kommune ligge på 117,5% i 2020. Hvis låneopptakene øker vil denne gjeldsgraden øke ytterligere.

6.4 Utvikling premieavvik – en gjeldspost

Premieavvik oppstår på grunn av at pensjonskostnaden og pensjonspremiene beregnes på forskjellige måter. Positivt premieavvik betyr at utgiftsført pensjonspremie er større enn beregnet pensjonskostnad. Positivt premieavvik "inntektsføres" i kommuneregnskapet og balanseføres som en kortsiktig fordring. Videre skal premieavviket reverseres igjen, hvor dette gjøres over 7, 10 og 15 år (avhengig av år og regelverk).

Kort fortalt er premieavviket en regnskapsmessig føring som ble innført fra 2002. Resultatet av denne regnskapsmessige føringen både var og er å redusere den regnskapsmessige utgiften knyttet opp mot pensjon. Problemet er at vi (og alle andre kommuner) opparbeider en betydelig gjeld – som over tid skal utgiftsføres og er å betraktes som en gjeld. Denne gjelden kommer i tillegg til kommunal lånegjeld (langsiktige lån). Tabellen nedenfor viser utviklingen i premieavviket for Eigersund kommune:

Ved utgangen av 2016 har Eigersund kommune et samlet akkumulert premieavvik på 67,6 millioner kroner (inkl. arbeidsgiveravgift). Dette er utgifter som vil belaste regnskapene de kommende år. Det er utarbeidet et dokument som ser på muligheten for å gå over til en annen ordning – noe rådmannen kommer til å se nærmere på.

Årsaken til at akkumulert premieavvik flater ut henger sammen med at vi har brukt av premiefond i livselskapene. Hvis vi ikke hadde foretatt disse disponeringer ville premieavviket fortsatt økningen.

Del 7 - Organisasjon – adm. og styring, oppfølging av arbeidsgiverpolitikk**7.1 Antall ansatte i Eigersund kommune**Generell informasjon om antall ansatte

Pr. oktober 2016 er det 1.348 faste ansatte i Eigersund kommune – 82 % kvinner og 18 % menn. I tillegg kommer ansatte som er tilsatt i vikariater og andre midlertidige stillinger

Årsverk:Antall årsverk pr 01.10.2016 i Eigersund kommune

Avdeling	Totalt årsverk	Årsverk, Prosjekt	Læringer	Faste, årsverk
Sentraladm.	72,49	1,00	30,00 *	41,49
Kultur/oppvekst	440,49	29,14		411,35
Helse/omsorg	469,58	13,49		456,09
Tekniske tjenester	125,18	0,76		124,42
Totalt	1107,74	44,39	30,00	1033,35

*I 2016 har en ført opp antall hele læreplasser for å synliggjøre dette på en bedre måte. I 2015 ble antall læreplasser omregnet i forhold til den lønnen som læringer fikk. F.eks 30 % lønn første halvår, 80 % på slutten av læretiden. (Ihht bestemmelser i hovedtariffavtalen)

Antall årsverk pr 01.10.2015 i Eigersund kommune:

Avdeling	Totalt årsverk	Årsverk, Prosjekt	Læringer	Faste, årsverk
Sentraladm.	59,29	0,50	18,60	40,19
Kultur/oppvekst	431,30	21,91		409,39
Helse/omsorg	462,85	8,80		454,05
Tekniske tjenester	123,39	0,19		123,20
Totalt	1076,83	31,40	18,60	1026,83

I 2015 har en innført nye rutiner når det gjelder kontroll av hjemler. En gang i kvartalet sendes det ut rapporter til ledere med budsjett og økonomiansvar som viser antall hjemler og hvem som er knyttet til disse. Lederne må kvittere på at hjemmelsrapporten er gjennomgått og korrekt, og gi tilbakemeldinger på nødvendige endringer.

Endringer i antall hjemler fra 2015 til 2016 er i hovedsak knyttet til følgende forhold:

- Økningen av prosjektstillinger innen kultur/ oppvekst gjelder i hovedsak i barnehager.
- Økningen i prosjektstillinger innen helse/ omsorg H/O knyttes blant annet til planlagt opptrapping av tiltak rettet mot flyktninger.
- Sentraladministrasjonen: planrådgiver (kommunestyrevedtak)
- Voksenopplæringscenteret tilført undervisningsstillinger (kommunestyrevedtak)
- Helse/ omsorg: Nav, flyktningetjenesten (kommunestyrevedtak)
- Teknisk: prosjektleder utbygging (kommunestyrevedtak)
- Vise antall hele læreplasser istedenfor omregnede plasser basert på lønn (endringen utgjør 11.4 årsverk uten at dette medfører økning i kostnader)

I tillegg kommer mindre justeringer innen ulike hjemler.

7.2 Aldersfordeling ansatte i Eigersund kommune

Aldersfordelingen i Eigersund kommune er som følger:

Aldersgruppe	Pr. 01.10.16 2016 (2015)	Fordeling kvinner 2016 (2015)	Fordeling menn 2016 (2015)
Under 30 år	13 % (13 %)	86 % (87 %)	14 % (13 %)
30 – 39 år	21 % (20 %)	81 % (83 %)	19 % (17 %)
40 – 49 år	26 % (27 %)	82 % (82 %)	18 % (18 %)
50 – 59 år	26 % (27 %)	82 % (83 %)	18 % (17 %)
Over 60 år	14 % (13 %)	79 % (75 %)	21 % (25 %)

Tallene som står i parentes er for 2015.

Alders- og kjønnsmessig fordeling pr avdeling:

	Sentraladm						KO						HO						TEKNISK					
	sum	%	K	%	M	%	sum	%	K	%	M	%	Sum	%	K	%	M	%	sum	%	K	%	M	%
over 60	12	17	9	75	3	25	63	13	50	79	13	21	97	15	83	86	14	14	22	14	12	55	10	45
50-59	15	21	10	67	5	33	123	25	109	89	14	11	171	27	157	92	14	8	51	34	19	37	32	63
40-49	12	17	8	67	4	33	152	30	131	86	21	14	139	22	122	88	17	12	43	28	20	47	23	53
30-39	7	10	4	57	3	43	116	23	96	83	20	17	132	21	122	92	10	8	30	20	10	33	20	67
under 30	26	36	22	85	4	15	48	10	42	88	6	13	102	16	92	90	10	10	6	4	1	17	5	83
	72		53	74	19	26	502		428	85	74	15	641		576	90	65	10	152		62	41	90	59

K = kvinne, M = menn

Antall ansatte totalt sett vil være litt høyere enn i den totale oversikten.

Dette skyldes at det er ansatte som har tilsetningsforhold i flere avdelinger.

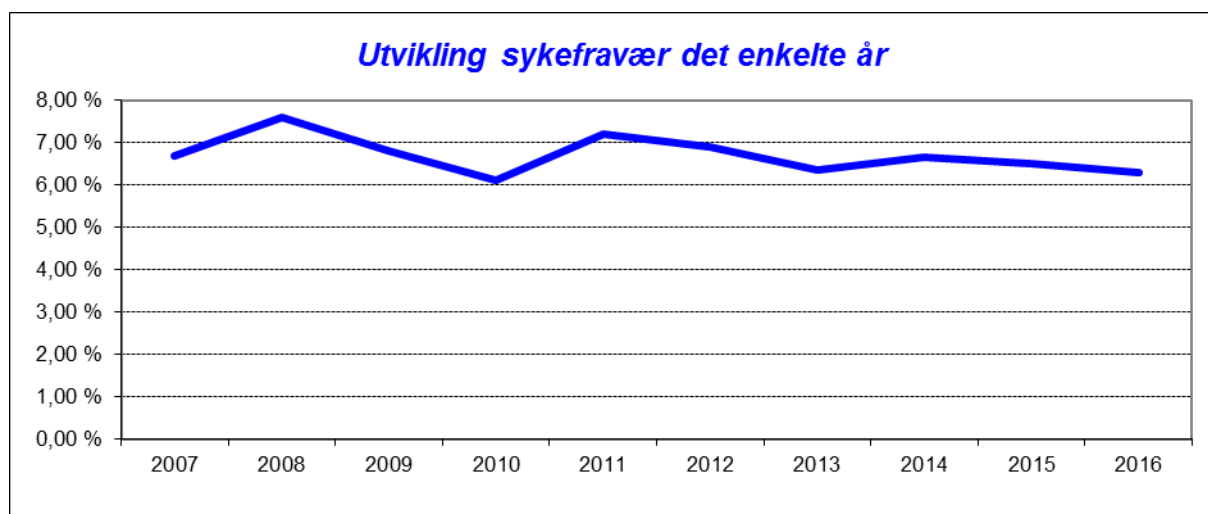
7.3 Utvikling sykefravær i Eigersund kommune

Oversiktene viser følgende endringer i sykefraværet i perioden 2007 – 2016 fordelt på 1. og 2 halvår:

	1. halvår	2. halvår	Totalt
2007	7.0 %	6.4 %	6,7 %
2008	8.3 %	6.8 %	7,55 %
2009	7.5 %	6.1 %	6,8 %
2010	6,05 %	6,2 %	6,1 %
2011	8,3 %	6,1 %	7,2 %
2012	7,5 %	6,4 %	6,9 %
2013	7,1 %	5,6 %	6,3 %
2014	6,9 %	6,4 %	6,6 %
2015	7,55 %	5,45 %	6,5 %
2016	7,0	5,6	6,3

Målsetningen er at kommunen skulle ha minimum 94 % nærvær hos sine ansatte til enhver tid.

Grafisk har vi følgende utvikling innenfor sykefraværet totalt:

7.4 Antall frivillige oppsigelser

I 2016 var det 143 oppsigelser fra de ansatte av stillinger i kommunen mot 114 i 2015. Det er følgende fordeling i forhold til hvor lenge de har arbeidet i kommunen før de sier opp:

64 %	slutter før 25 år (55 % i 2015)
13 %	slutter etter 25 år (15 % i 2015)
8 %	slutter i del av sin stilling (15 % i 2015)
15 %	slutter for å gå over til annen stilling i kommunen (15 % i 2015)

Ansatte som går av med AFP/ alderspensjon inngår i disse tallene.

7.5 Likestilling/ mangfold

I overordnet personalpolitisk plan 2014 – 2015 er det vedtatt følgende målsetninger for likestilling/ mangfold:

Eigersund kommune vil arbeide for likeverdige vilkår når det gjelder arbeid, lønn, trivsel og utvikling for alle ansatte. Dette skal gjelde uavhengig av kjønn, alder, religion og livssyn, nedsatt funksjonsevne, kjønnsidentitet/ kjønnsuttrykk eller etnisk bakgrunn

- ✓ Plan for mangfold og likestilling evalueres og rulleres i løpet av planperioden
- ✓ I administrative/ partssammensatte arbeidsgrupper skal som hovedregel begge kjønn være representert.

Plan for mangfold og likestilling skulle etter planen revideres i 2016, men pga arbeidsmessige belastninger i seksjonen så er dette utsatt. Revidering av planen må også sees opp mot tiltak knyttet til i ny Arbeidsgiverstrategi som er under utarbeidelse. Arbeidsgiverstrategien skal etter planen behandles i kommunestyret før sommeren 2017.

7.6 Heltidsprosjektet

Deltidsproblematikk er et viktig område innen likestillingsarbeidet. Eigersund kommune har arbeidet målrettet innen dette området i flere år, og har kartlagt utviklingen innen uønsket deltid årlig siden 2007.

Eigersund kommune har vært med i det statlige prosjektet «Saman om ein betre kommune» - Heltidskultur i perioden 2013 og ut 2015. I budsjett for 2016 ble personalseksjonen tilført ressurser tilsvarende en 20 % stilling for å sikre et videre fokus på Heltidskultur.

Kartleggingstall pr. mars 2017 viser følgende status for uønsket deltid:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Antall som ønsker 100 % st	64	43	52	76	80	23	16	6	22
Ønsker 75 – 99 % st.	45	40	46	56	42	11	4	4	5
Ønsker 50 – 74 %st	18	21	20	25	20	3	4	3	1
Ønsker < 50 % st	1	8	2	5	3			1	
Ikke oppgitt	2	6	1	1	1	1			
Antall totalt	130	118	121	163	146	38	21	14	28

Kartleggingen viser en nedgang i uønsket deltid i kommunen på 37 % i perioden 2007 til 2013. Denne endringen har skjedd gjennom ulike tiltak innenfor vedtatt budsjettrammer. Bakgrunnen for at en søkte om deltakelse i Heltidsprosjektet var at en så en økning i antall ansatte i uønsket deltid. Fra 2014 ble definisjonen på uønsket deltid endret slik at den ble i tråd med den definisjon de sentrale parter (KS-fagforeningen) er blitt enig om:

- ✓ Jobber deltid i dag
- ✓ Ønsker lengre avtalt arbeidstid
- ✓ Har aktivt gjort noe for å skaffe mer arbeid
- ✓ Er klar til å starte større stilling i løpet av fire uker
- ✓ Er villig til å endre arbeidssted eller jobbe på tvers av enheter

Den store nedgangen i tallene etter 2014 skyldes at en la ovennevnte definisjon til grunn når en skulle kartlegge hvem av våre ansatte som var i uønsket delt.

Det er kartlagt hvor mange som ønsker større stilling totalt sett – også de som ikke kommer inn under definisjonen uønsket deltid:

2013: 144 ansatte
 2014: 84 ansatte
 2015: 76 ansatte
 2016: 63 ansatte

Det er positivt å se at det totale antallet har gått ned i løpet av prosjektperioden. Årets kartlegging gir imidlertid signaler om at det er flere fagarbeidere som ønsker full stilling.

KS Rogaland har tatt initiativ til å etablere ett nettverk for fortsatt fokus på Heltidskultur. Eigersund kommune deltar på disse samlingene – og det er totalt med 9 kommuner i Rogaland. Dette gir gode muligheter til å dele på erfaring og få diskutert aktuelle problemstillinger.

Det er tre former for deltid:

- ✓ Uønsket deltid
- ✓ Ansatte som ønsker større stillingsstørrelse, men er villig til å vente for å se om det blir ledig på en spesiell arbeidsplass
- ✓ Ønsket deltidsansatt (fornøyd med stillingsstørrelse)

Med tanke på behovet for helsepersonell i årene som kommer så vil den store utfordringer fremover være at de som jobber i ønsket deltidsstørrelse går over til heltid. På den måten vil en få utnyttet den interne arbeidskraftreserven på en god måte. Fremover vil det være mer naturlig å ha fokus på Heltidskultur og hva som skal til for å oppnå dette.

Administrasjonsutvalget har vedtatt at det skal foretas en kartlegging i 2017 som får frem hva som er årsaken til at ansatte arbeider deltid. Dette vil være nyttig bakgrunnsmateriale i tillegg de de øvrige kartleggingene som en har.

7.7 Annet relatert til personalrelaterte forhold

Det er utarbeidet Personalpolitisk plan for perioden 2014 – 2015. Her fremkommer mål og tiltak for å videreutvikle kommunens personalpolitikk i tråd med kommunens visjon:

Sammen for alle

og verdiene at ansatte skal være

vennlige, kompetente og løsningsorienterte.

I slutten av 2016 startet en arbeidet med å utarbeide ny Arbeidsgiverstrategi som vil erstatte tidligere Personalpolitisk plan. Forslag til Arbeidsgiverstrategi vil etter planen bli behandlet innen 1. halvår 2017.

De senere år har en prioritert å revidere og utarbeide rutiner og retningslinjer innen personal og HMS. I 2016 er følgende reglementer utarbeidet/ revidert:

- ✓ Prosedyre for erstatning av privat eiendeler brukt i tjenesten
- ✓ Prosedyre for konflikthåndtering
- ✓ Prosedyre for bruk av tjenestebil
- ✓ Prosedyre for tjenestereise

I tillegg legges det frem statistikk for sykefravær og interne skademeldinger til administrasjonsutvalget og Hovedarbeidsmiljøutvalget fire ganger i året.

I 2016 fulgte en opp de enheter som hadde behov for bistand som et resultat av medarbeiderundersøkelsen høsten 2015. Neste medarbeiderundersøkelse skal etter planen gjennomføres tidlig i 2018.

Del 8 - Forhold knyttet til revisjon av R2016

En viser til revisjonsberetning og årsregnskapsnotat fra Rogaland Revisjon.

Del 9 - Spesielle driftsmessige forhold for 2016 som kommenteres

Selvkostberegninger

Vi har foretatt selvkostberegninger innenfor plan (gitte forhold), vann- og avløpssektoren, byggesak, oppmåling (gitte forhold) og feier.

Vann- og avløpssektoren er belastet for finanskostnader. Dvs. at sektoren betjener lån knyttet til investeringer som Eigersund kommune har fortatt (på samme måte som tidligere år). Det er IKKE beregnet byggelånsrente på ubrukte lånemidler innenfor vann- og avløpssektoren, knyttet opp mot ikke-igangsatte investeringsprosjekter innenfor vann- og avløpssektoren (drift).

Mindreforbruk er satt av på bundne driftsfond. Ved merforbruk er fondet belastet – til å finansiere merforbruket.

For nærmere informasjon viser en til Note 10 i årsregnskapet.

Intern kontroll i henhold kommuneloven

Kommunene har i dag ansvar for mange oppgaver som er viktige for innbyggerne. Det er nødvendig med god styring for å ivareta innbyggernes behov og rettigheter. Dette samtidig som tjenestene som leveres skal både være lovlige og forsvarlige. Det er derfor viktig med egenkontroll. Egenkontrollen er den samlede kontrollen kommunene fører med sin egen virksomhet, for blant annet å sikre og dokumentere etterlevelse av lover og forskrifter. God egenkontroll vil kunne redusere statlig tilsyn og kontroll, samtidig som dette – med en strukturert prosess - kan gi grunnlag for læring og forbedring. Det er kommunestyret som har det øverste ansvaret for egenkontrollen.

For at vi skal sikre en «betryggende kontroll» helhetlig sett er det nødvendig med en systematisk og langsiktig videreutvikling og styring av kommunen som tjenesteproducent, samfunnsutvikler og myndighetsutøver. Fundamentet for internkontroll er bygd opp over mange år i Eigersund kommune. Nå gjelder det å skape fleksible og bærekraftige løsninger som henger sammen og står seg over tid i henhold til gjeldende krav. For å lykkes må vi rette fokuset på *effekten* av vår samlede innsats og prioritere tiltak som gir ønsket effekt.

Det er rådmannens vurdering at flere grep må til på overordnet nivå, for å sikre en «betryggende kontroll» helhetlig sett. Dette vil rådmannen komme tilbake til i forbindelse med Omstilling 2020 og budsjett og økonomiplan 2018-2021. Det er realistisk å forvente økte utgifter og økt behov for stillingsressurser i en etableringsfase av et slikt helhetlig system. Systemet skal ivareta alle deler av organisasjonen og bygge videre på det som fungerer bra i dag. For mer informasjon vises det til KS sin veileder om «Rådmannens internkontroll – orden i eget hus».

I fremtiden blir det enda viktigere med læring og innovasjon, hvor det er lov å prøve og feile, slik at vi finner frem til de smarte løsningene sammen med den enkelte bruker. Avvik vil derfor være en mulighet for læring, samtidig som vi vil legge til rette for at det er mulig å gjøre ting riktig første gang. Dette er en viktig del av Lean-metodikken som nå prøves ut i tre piloter og som gir mulighet for kollektiv læring på arbeidsplassene. I en verden som blir mer kompleks og usikker er det ikke mulig å planlegge alt fra start til slutt, og det blir derfor nødvendig at vi tilpasser oss i fellesskap alt etter behov. Samhandling på tvers av fag, roller og organisasjon er en av mange suksesskriterier for å løse oppdraget vårt på best mulig måte.

Del 10 – Mål og informasjon om avdelingene - med kommentarer

I forbindelse med budsjettet for 2015 ble det satt mål for den enkelte avdeling. I denne sammenheng kommenteres det enkelte mål. Videre gis en beskrivelse av den enkelte avdeling og gitte måltall.

Tilbakemelding og informasjon fra Helse- og omsorgsavdelingen

Enheter i avdelingen:

- Helsetjenester (Helsestasjon, jordmor, legevakt, kommunalt legesenter, driftstilskudd leger)
- Fysio-/Ergoterapitjeneste
- Bo- og servicesenter / Sjukeheim, inklusiv kommunal øyeblikkelig døgnopphold
- Interkommunalt bofellesskap
- Dagsenter, Transporttjenesten
- Hjemmebaserte tjenester
- Tjenester til personer med rus- og psykiske lidelser
- Avlastningsboliger
- NAV (sosiale tjenester, flyktninger etc.).
- Tiltak overfor rus.
- Frivilligsentral (kommunal i 2017)
- Hverdagsrehabiliteringsteam
- Folkehelsekoordinator, sykkelkoordinator, Frisklivsentral,
- Kommunens hoved-kjøkken
- En viser videre til at følgende prosjekt ligger inn under HO:
 - Sykkelbyprosjektet
 - Husbankens kommuneprogram (tidligere Boligsosialt velferdsprogram/-prosjekt)

Mål for HO

HO består av ulike avdelinger, der oppdraget er å gi innbyggerne i Eigersund kommune tjenester de har behov for. For å bidra til dette har HO følgende mål:

Styrke kompetansen til ansatte, øke andel høyskoleutdannede i alle enhetene

Det informeres om forskjellige utdanninger /videreutdanninger til ansatte. Kommunen får årlig tilskudd fra fylkesmannen ift. kompetanseheving. Når stillinger blir ledige, vurderes alltid hvilken type fagpersonell man har behov for. Avdelingen har stort fokus på å ha nettverksgrupper innen ulike fagfelt.

Alle enheter som har turnusarbeid deltar i prosjektet heltidskultur.

Alle enhetene har fokus på heltidskultur. Ulike tiltak er igangsatt i den enkelte enhet.

Innføre og implementere velferdsteknologi

Helse- og omsorgsavdelingen har startet en prosess for overgang fra dagens analoge trykkløstalarmer til digitale trykkløstalarmer. Denne tekniske overgang gir muligheter for implementering av andre velferdsteknologiske løsninger på sikt.

Helse- og omsorgstjenesten har fokus på å forberede tjenesten på økt bruk av teknologi. Det arbeides interkommunalt med å kartlegge kommunenes behov for velferdsteknologisk responscenter. Eigersund kommune sitter i styringsgruppen for dette arbeidet. Fokus er hvordan man kan sikre trygge mottak av trykkløsteknologiske alarmer og sensorer, og dermed bidra til at innbyggere med hjelpebehov kan bo trygt i eget hjem så lenge som mulig. Dette arbeidet skal ferdigstilles våren 2017.

Opplæring og informasjonsdeling til ansatte og kommunens innbyggere når det gjelder velferdsteknologi, er også et område det arbeides med.

Demonstrasjonsboligen for visning av velferdsteknologisk utstyr i Damsgårdsgaten 4A har vært et pågående arbeid og ferdigstilles klar til bruk våren 2017.

Fokus på hverdagsrehabilitering og hverdagsmestring

HO satser fortsatt på å styrke og videreutvikle arbeidet med hverdagsrehabilitering. Det vil være fokus på hverdagsmestring. Hverdagsmestring kan defineres som «et forebyggende og rehabiliterende tankesett som vektlegger den enkeltes mestring i hverdagen uansett funksjonsnivå». *Brakerstyring og vektlegging av den enkeltes ressurser står sentralt.*

Omorganisering.

Det ble i 2015 vedtatt en omorganisering i helse og omsorg. Denne ble iverksatt 01.09.2015. Endringen gjaldt de tjenester som i dag leveres av hjemmesykepleien og miljøtjenesten. I løpet av 2016 har avdelingene jobbet med struktur og ny organisering. Det blir lagt fram en orienteringssak vedrørende omorganiseringen i 2017.

Tjenesteproduksjon innenfor HO

Tabellen under viser antall tjenestemottakere i løpet av 2016 på noen utvalgte områder:

Tjeneste/år	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Hjemmesykepleie	711	719	732	684	799	711
Praktisk bistand (hjemmehjelp)	465	448	441	457	442	363
Praktisk bistand, opplæring	141	134	124	115	114	96
Dagsenter Kjerjanestet	80	91	83	87	79	107
Rusrelatert helsehjelp	21	16	27	44	51	70
Psykisk helsehjelp	151	121	135	163	150	165

Tjeneste/år	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Hverdagsrehabilitering			21	88	102	123
Kommunal øyeblikkelig hjelp			47	70	91	158
Ressurskrevende tjenester under 67 år	21	20	25	24	19	
Utskrivningsklare pasienter fra SUS			237	380	390	448
Økonomisk sosialhjelp	290	274	308	326	343	
Vertskommunebeboere	48	45	40	37	36	34

Bo- og servicesenter / Sjukeheim, inklusiv kommunal øyeblikkelig døgnopphold

Antallet hjemmeboende personer med demens øker. Dermed er det et økende behov for heldøgns- og korttidsplasser til denne gruppen.

Korttidsavdelingen 2 Vest

Korttidsavdelingen har i dag 20 plasser som tilbyr avlastning, rehabilitering, utredning og palliative tjenester. Kommunen har kommunal øyeblikkelig hjelp- senger i avdelingen. Disse plassene reguleres gjennom avtaler med helseforetaket. I tillegg har Eigersund kommune egen avtale med Sokndal og Lund. Høsten 2016 sa Lund opp avtalen med Eigersund kommune vedrørende kommunale øyeblikkelig hjelp senger. Det innebærer at Lund kommune fra høsten 2017 håndterer dette selv. 2 Vest har høy dekningsgrad på sine plasser.

Antall pasienter på korttidsopphold på 2 vest – statistikk fra 2011-2016								
	IKR (korttidsopp- hold re- habilitering)	IKA (korttids- opphold annen årsak)	IKU (korttids- opphold ut-redning)	AFB (av- lastning)	KØH (kommunal øy- blikkelig hjelp)	LT (langtids- opphold)	Dag- pasienter	Sum Antall pasienter /liggedøgn
2011	135 pasienter (2231 liggedøgn)	97 pasienter (4248 liggedøgn)	29 pasienter (418 ligge- døgn)	44 pasienter(381 liggedøgn)	0 pasienter	0 pasienter	0 pasienter	305 pasienter (7278 liggedøgn)
2012	159 pasienter (2390 liggedøgn)	137 pasienter (4139 liggedøgn)	8 pasienter (94 ligge- døgn)	18 pasienter (154 liggedøgn)	0 pasienter	6 pasienter (304 liggedøgn)	0 pasienter	328 pasienter (7081 liggedøgn)
2013	219 pasienter (4419 liggedøgn)	87 pasienter (1465 liggedøgn)	4 pasienter(3 2 ligge- døgn)	24 pasienter(364 liggedøgn)	47 pasienter (197 liggedøgn)	7 pasienter (387 liggedøgn)	1 pasienter (7 liggedøgn)	388 pasienter (6864 liggedøgn)
2014	211 pasienter (4339 liggedøgn)	63 pasienter (1519 liggedøgn)	7 pasienter (71 ligge- døgn)	7 pasienter(58 liggedøgn)	70 pasienter (254 liggedøgn)	9 pasienter (600 liggedøgn)	5 pasienter (95 liggedøgn)	372 pasienter (6841 liggedøgn)
2015	244 pasienter (3333 liggedøgn)	74 pasienter (1905 liggedøgn)	14 pasienter (159 ligge- døgn)	16 pasienter (132 liggedøgn)	109 pasienter (468 liggedøgn)	6 pasienter (482 liggedøgn)	17 pasienter (91 liggedøgn)	480 pasienter (6570 liggedøgn)
2016	278 pasienter (4177 liggedøgn)	67 pasienter (636 liggedøgn)	15 pasienter (181 liggedøgn)	27 pasienter (188 liggedøgn)	165 pasienter (766 liggedøgn)	18 pasienter (1640 liggedøgn)	12 pasienter (47 liggedøgn)	582 pasienter (7635 liggedøgn)

Forklaringer til tabell over:

- I 2012 ble antall pasientsenger redusert fra 22 til 20. KØH-tilbud startet opp i mars 2013. Fra september 2013 til mars 2016 har det vært 19 senger ved avdelingen. Fra mars 2016 er det igjen 20 senger ved avdelingen. Antall pasienter går opp, det betyr kortere liggetid, og bedre pasientlogistikk.
- Det er få døgn i 2016 der kommunen har måtte betale for å kunne ta imot utskrivningsklare pasienter. Et par av disse har berodt på misforståelser. Det har vært noen en ikke kunne ta imot pga. overbelegg eller at kommunen ikke kunne gi et forsvarlig tilbud.
- Fra ca. desember 2016 fikk kommunen problemer med å ta imot utskrivningsklare pasienter fra spesialisthelsetjenesten, pga. for dårlig kapasitet på korttidsavdelingen.

Lagård bo- og servicesenter,

51 plasser, fordelt over 5 enheter, med 49.25 årsverk. Ved bo- og servicesenter er det leiligheter i bofellesskap med hjemmesykepleie og praktisk bistand samt langtidsopphold, og korttidsopphold.

I desember 2015 ble det politisk vedtatt at når det ble ledige plasser her skulle dette gjøres om til langtidsplasser. Omgjøringen ble stoppet høsten -16 da det ikke var økonomi til å håndtere dette på en god måte. I 2016 ble 7 leiligheter omgjort til langtidsplasser i tråd med politiske vedtaket.

Arbeid med arbeidsmiljø; Etter medarbeiderundersøkelsen i 2015 ble det satt i gang et arbeid ift. oppfølging av denne. Det arbeides med arbeidsmiljøet på to avdelinger. Inneklime på Lagård bo- og servicesenter har siden bygget var nytt vært en utfordring. Dette arbeidet er påbegynt og pågår fortsatt.

Tjenester til personer med rus- og psykiske lidelser

Recoveryorienterte tjenester

Enheter som arbeider med personer som ar utfordringer relatert til psykisk helse og rus har fokus på recoverybasert tjenester. Recovery, eller bedringsprosesser, kan sees på som en filosofi eller en holdning som fremmer muligheter og tro på at mennesket kan leve meningsfulle og tilfredsstillende liv, selv om man har psykiske problemer eller lidelser. En har som mål å utvikle helhetlige bruker-/pasientforløp, har fokus på bruk av relevante verktøy og metoder, riktig bruk av sykehusinnleggelse for personer med psykiske vansker og/eller rusrelaterte problemer, styrke brukerens opplevelse av mestring, styrke brukerens rolle i forbedring av bruker-/pasientforløp samt styrke forbedringskompetansen hos ledere og medarbeidere.

NAV (sosiale tjenester, flyktninger etc.).

De sosiale tjenestene i NAV har i takt med vekst i ledighet hatt en økning i antall mottakere av økonomisk sosialstønad. Dette gjelder både brukere med utenlandsk opprinnelse og norskfødte.

I 2016 hadde mellom 50 – 55 % av arbeidssøkerne opprinnelsesland utenfor Norge.

Hovedvekten av arbeidssøkere har polsk opprinnelse og utgjør 25 - 30 % av de utenlandske arbeidssøkerne.

Det har de siste år blitt bosatt flere flyktninger enn det tidligere har vært tradisjon for. I 2016 bosatte kommunen totalt 57 flyktninger. Det er derfor ikke uventet at den største økning av sosialstønadsmottaker kommer i denne gruppen. Dette henger i stor grad sammen med et gap mellom utdanningsnivå/norskferdigheter og kompetansekrav til ledige stillinger. Dette underbygger viktigheten av å gi et individuelt tilpasset introduksjonsprogram som i størst

mulig grad gjør den enkelte i stand til å benytte sine ressurser i arbeidsmarkedet eller videre skolegang.

Eigersund har på grunn av næringsstruktur hatt en betydelig andel østeuropeiske arbeidstakere. De siste års utvikling i arbeidsmarkedet har medført at et betydelig antall arbeidssøkere med østeuropeisk bakgrunn nå står uten arbeid. Noe av økningen i utbetaling av sosialstønad relateres derfor til denne gruppen.

Fokus på endring av veilederrollen i NAV og tett samarbeid med øvrige tjenester bidrar til at brukerne står bedre rustet til å benytte seg av de statlige arbeidsmarkedstiltakene. Dette medfører at vi ser en mindre økning enn det som kunne vært tilfelle uten dette fokuset.

Hverdagsrehabiliteringsteam

Avdelingen jobber aktivt med å implementere tenkningen rundt hverdagsrehabilitering i hele helse og omsorgsavdelingen. Kommunen ble tildelt forskningsmidler fra Regionalt forskningsfond Vestlandet, og samarbeider med forskningsinstituttet NOVA, Diakonhjemmet høyskole og Karmøy kommune.

Hverdagsrehabilitering går ut på at de som bor hjemme skal trenes opp til å bli mest mulig selvhjulpne. Målene settes opp i samarbeid mellom pasient og hverdagsrehabiliterings-teamet med utgangspunkt i: «Hva er viktig for deg, i stedet for hva er i veien med deg?»

Våren 2013 startet Eigersund kommune opp med tilbud om hverdagsrehabilitering, og brukte 2 årsverk. I dag har brukes 3,1 årsverk, 0,6 av disse er skjønnsmidler fra Fylkesmannen.

Erfaring som er gjort siden oppstart, har vist at metodene som hverdagsrehabiliteringsteamet jobber utfra gir resultat. Hverdagsrehabilitering viser at dette er en arbeidsmetode som gjør at flere klarer seg lengre uten hjelp eller med mindre hjelp fra resten av tjenesteapparatet. I utgangspunktet gis tilbudet til alle aldersgrupper, likevel er flest over 60 år. Den yngste som er henvist var 23 år. Alle kan i utgangspunktet henvises til hverdagsrehabilitering, men ofte er det vanskelig der brukere har langtkommen demens. Dette hovedsakelig fordi pasienten skal sette sine egne mål og det blir vanskelig for person med demens.

Vi mottar henvisninger fra fastlege, hjemmesykepleie, pårørende, den kommunale fysio-/ergoterapitjenesten, SUS, 2 vest, mestringsenheten, Bo- og servicesentrene og pårørende. Det skal være enkelt å henvise, dette kan gjøres pr telefon. Hverdagsrehabiliteringen tilbyr intensiv oppfølging i 4 uker, kun ukedager, og kan i enkelte tilfeller forlenges.

Hverdagsteamet består av:

1 ergoterapeut 100 % stilling- leder

1 fysioterapeut 100 % stilling, hvorav 50 % er skjønnsmidler fra Fylkesmannen, dette for å frigjør leder i arbeidet med pågående forskningsprosjekt

1 sykepleier 60 % stilling, hvorav 10 % er skjønnsmidler

1 helsefagarbeider 50 % stilling

De som får tilbud:

- Søker om helse- og omsorgstjenester fra kommunen for første gang eller økt behov for tjenester
- Hatt et funksjonsfall, eks hoftebrudd
- Ønsker å klare seg mest mulig på egenhånd i eget hjem

De som søker om hjelp til støttestrømper, øyedråper og praktisk bistand, skal vurderes av hverdagsteamet. Det har vært en jevn økning i antall henvisninger siden oppstart 2013.

Nedenfor er en oversikt fra 2016.

Inkludert	124
Uavklart	8
Ekskludert	64
SUM	196

	Henvist	Inkludert	Ekskludert	Uavklart
Distrikt 1	31	25	4	2
Distrikt 2	44	27	16	1
2 Vest	61	37	23	1
2 Øst	13	7	6	
fysio / ergo	12	5	5	2
fastlege	7	5	2	
Kjerjaneset	6	4	1	1
Lundeåne				
Pårørende	11	8	2	1
Bruker	1	1		
priv. fysio	2	1	1	
tiltaksteam	1		1	
SUS	4	3	1	
mestring	1	1		
DDPS	1		1	
Eiken	1	1		
SUM	196	125	63	8

Antall henvisninger

2013			
Antall inkluderte	32		
Antall uavklarte	0		
Antall Ekskluderte	20		
Antall henvisninger	52	f.o.m 01.09.13	
2014			
Antall inkluderte	72		
Antall uavklarte	0		
Antall ekskluderte	54		
Antall henvisninger	126		
2015			
Antall inkluderte	29		
Antall uavklarte	0		
Antall ekskluderte	22		
Antall henvisninger	51	t.o.m 30.04.15	

Fra 1.mai 15 → drift

Inkludert	29
Uavklart	11
Ekskludert	6
SUM	46

"Sammen om en aktiv hverdag"

Nye arbeids- og samarbeidsformer i Eigersund og Karmøy kommune

Oversikt over 3 brukere som viser kostnad før og etter Hverdagsrehabilitering:

Timer

Hjemmesykepleie oppstart 11,75t/uke	213 921
Hverdagsrehabilitering 41t	13 049
Hjemmesykepleie ved avslutning 8,86t	161 306
Hjemmesykepleie ved oppstart 9,33t	169 087
Hverdagsrehabilitering 17,25t	5 490
Hjemmesykepleie ved avslutning 0t	0
Hjemmesykepleie ved oppstart 8,4t	152 931
Hverdagsrehabilitering 16t	5 092
Hjemmesykepleie ved avslutning 2,5t	45 515

Folkehelsekoordinator og Frisklivsentral

50 % folkehelsekoordinator, 40 % frisklivstrener

Det jobbes med tiltak innen frisklivscentralen. Det har vært avholdt matkurs, røykavvenningskurs, depresjonsmestring og tilbud om fysisk aktivitet. Folkehelsekoordinator og frisklivstrener gjennomfører fysisk aktivitet og matkurs. Andre kurs «kjøpes inn». Folkehelsekoordinator er leder for frisklivscentralen. Folkehelsekoordinator leder folkehelseforum som har 6 årlige møter og består av som består av sjefsfysioterapeut, ledende helsesøster, sykkelbykoordinator, oppvekstkoordinator, plansjef, Dalane friluftsråd, Rogaland tannhelse, frivilligsentralen, rådgiver natur og friluftsliv, kommuneoverlegen, kulturhusleder.

Følgende prosjekt ligger inn under HO:

Sykkelbyprosjektet

Sykkelbyprosjektet er et samarbeid mellom Eigersund kommune, Rogaland fylkeskommune og Statens vegvesen. Det har vært gjennomført flere kampanjer, rettet mot barnehagene, skolene og den voksne befolkningen for å stimulere til økt sykkelandel både som transport og som fritidsaktivitet. Prosjektleder for Sykkelbyen har koordinert kampanjene, etablert samarbeid med eksterne aktører og løftet frem et mer målrettet arbeid innad i kommunen for å gjøre det mer innbydende å sykle. I det siste ligger bl.a. sykkelparkering, trafiksikkerhet og holdningsskapende arbeid. Flere sykkelparkeringer er etablert det siste året, og flere er under planlegging.

Husbankens kommuneprogram -prosjekt

Kommunen ble tatt opp i husbankens boligsosiale velferdsprogram. Dette kalles nå Husbankens kommuneprogram. Programleder startet i jobben september 2014. Dette arbeidet har av ulike grunner ikke hatt den fremdriften som var planlagt og ønskelig. Fra 01.01.2016 har man gått over fra regionale programarbeid, til nasjonale programarbeid. Det er dette som nå kalles Husbankens kommuneprogram. Programleder ble ansatt fra og med 01.08.14 frem til og med juli 2017. Programmets varighet er fem år.. Programavtalen kan forlenges i inntil to år dersom begge parter er enige.

Barn/unge

Det arbeides med å systematisere og forbedre tjenestetilbudet til barn, unge og familiene deres, slik at barn og unges omsorgsbehov ivaretas best mulig. Eigersund kommune deltar i satsingen Barn i Rusfamilier. 60 ansatte har vært på 4 dagers kurs i tidlig identifikasjon våren 2016, hvor et av målene også er økt handlingskompetanse. Det er nedsatt en ressursgruppe som har fått ansvar for implementering.

Klagesaker

Det har vært 15 klagesaker i Helse og Omsorg i 2016

Tilsynssaker

Det har vært 2 tilsynssaker i Helse og Omsorg i 2016

Avdelingen hadde i 2016 tilsyn fra Fylkesmannen vedrørende Individuell plan for deltakere i introduksjonsprogram. Kommunen fikk 5 pålegg, med frist til 1. april 2017 for å rette opp lovbruddene.

I tillegg ble avvik fra Arbeidstilsynet vedrørende arbeidstøy lukket.

I 2015 var det selvmeldingstilsyn partnerskap for folkehelse. Kommunen oppfylte ikke kravene i folkehelseloven om løpende oversiktsarbeid jf. folkehelselova § 5. Det er iverksatt tiltak for å styrke og sikre egenkontrollen på området. Det er innført rutiner for regelmessig rapportering til ledelsen. I 2016 meldte Fylkesmannen at de vurderer tiltakene som er iverksatt som tilstrekkelige og gode. Tilsynet ble derfor avsluttet.

Tilbakemelding og informasjon fra Kultur- og oppvekstsavdelingen

Enheter i avdelingen

Tjenestene som omhandler Kultur og Oppvekst er flg:

- Åtte kommunale grunnskoler
 - Eigerøy skole
 - Grøne Bråden skole
 - Husabø skole
 - Rundevoll skole
 - Helleland skole
 - Hellvik skole
 - Husabø Ungdomsskole
 - Lagård Ungdomsskole
- Eigersund Voksenopplæring
- Eigersund kulturskole
- Seks kommunale barnehager
 - Hellvik barnehage
 - Husabø barnehage
 - Rundevoll barnehage
 - Slettebø barnehage
 - Grøne Bråden barnehage
 - Tusenbeinet åpen barnehage
- Interkommunale tjenester
 - Dalane barnevern

- Pedagogisk psykologisk tjeneste Eigersund
- Eigersund folkebibliotek
- Kulturavdelingen i Eigersund kommune

Kultur og oppvekstavdelingen består av ulike avdelinger, der oppdraget er å barn og unge gode oppvekstvilkår. Mye av tjenestene som gis er regulert i ulikt lovverk.

Kunnskap og kompetanse er nødvendige forutsetninger for å finne løsningene på dagens og fremtidens samfunnsutfordringer. Fremtiden for kunnskapskommunen Eigersund skapes i barnehagene og i grunnopplæringen. Utdanningssystemet er samfunnets viktigste bidrag til utvikling av barn og unges kunnskaper, ferdigheter og holdninger som grunnlag for å mestre eget liv i et demokratisk og mangfoldig samfunn. Deltakelse i barnehage og skole legger grunnlaget for sosial mobilitet, demokratisk forståelse og medvirkning. Den samlede kunnskapskapitalen er samfunnets viktigste ressurs. Det er avgjørende for arbeidslivet og det er avgjørende for å kunne håndtere de viktigste utfordringene samfunnet har, på kort og på lang sikt. Gjennom gode barnehager og gode skoler skal vi gi framtidens arbeidstakere faglige og sosiale ferdigheter og nødvendig kunnskap. De som trenger ekstra hjelp skal få dette så tidlig som mulig, gjennom systemrettet arbeid i PPT og Barnevernet. Kulturskole og andre kulturaktiviteter skal gi barn og unge muligheter til opplevelse, deltakelse og innlevelse i sitt eget nærmiljø.

For at dette skal oppleves som en sammenhengende tjeneste har Kultur og oppvekstavdelingen gjennom hele 2016 lagt til rette for enda tettere samarbeid med Helse og omsorgstjenesten. Vi er opptatt av at brukerne skal oppleve at kommunenes tjenester henger sammen.

Barnehager

Eigersund kommune er både barnehagemyndighet og barnehageeier. Vi er barnehagemyndighet til alle barnehagene i Eigersund, både de kommunale og de private. Myndighetsrollen består i å se til at alle barnehagene følger de lovkravene som til enhver tid er gjeldende. For å sikre dette gjennomfører Eigersund kommune tilsyn med barnehagene etter et kjent oppsett. I tillegg gjennomfører vi stedlig tilsyn, da etter varslinger om forhold i barnehagen som vi vurderer krever tilsyn. I 2016 har vi gjennomført både ordinære (legger opp til tre tilsyn pr. halvår).

Eigersund kommune som barnehageeier har i tillegg en funksjon der vi skal legge til rette for at de kommunale barnehagene har gode lærings og utviklingsmuligheter. Samarbeidet mellom de seks kommunale barnehagene har gjennom 2016 blitt enda tettere, der hensikten er å spille hverandre gode og gå sammen om felles systemer og strukturer der det er naturlig. I 2016 har dette resultert i en felles brukerundersøkelse som ble gjennomført våren 2016 og en felles årsplan for de kommunale barnehagene.

Et satsingsområde for Eigersund kommune sine barnehager er at vi arbeider systematisk med tilknytning. Dette er et utviklingsarbeid vi gjør i tett samarbeid med Gerd Abrahamsen fra UiS, som er nasjonalt ledende innen dette feltet når det gjelder barnehage. Dette arbeidet har vi utvidet til de private barnehagene som og har tilknytning som sitt satsingsområde. Gjennom 2017 og videre utover vil vi forsterke arbeidet med tilknytning i barnehagene, som en del av satsingen på tidlig innsats.

Brukerundersøkelsen som ble gjennomført våren 2016 viser at vi har god kvalitet på våre barnehager. Under følger en kort oppsummering av hovedfunn gjort i denne undersøkelsen.

Andelen pedagogiske ledere med godkjent utdanning.

Gjennom de senere årene har Eigersund kommune både som barnehageeier og barnehagemyndighet hatt fokus på å redusere andelen pedagogiske ledere uten godkjent utdanning. Oversikt fra 2013 til 2016 viser at både de kommunale og de private barnehagene har hatt en positiv utvikling på dette feltet.

For de kommunale har tallene på pedagogiske ledere med utdanning økt fra 41,7% i 2013 til 91,7 i 2016, For de private barnehagene er tilsvarende tall 60,3% i 2013 og 84,3 i 2016.

Antall barn i barnehagene (Kostra)

I løpet av perioden fra 2013 til 2016 har vi hatt en svak økning på andelen barn 1-5 år med barnehageplass. Denne er økt fra 87,8% i 2013, til 91,7% i 2016. Fordelingen mellom de kommunale og de private barnehageplassene har hatt en dreining mot at det er flere barn som går i de kommunale barnehageplassene. I 2013 var fordelingen 204 barn i kommunale og 665 i private barnehager. Nå i 2016 er dette tallet 234 i kommunale og 605 i private.

Grunnskoler

Hvert år utarbeides det en Tilstandsrapport for grunnskolen. I denne årsberetningen er det tatt med noen av data som kommer frem i denne rapporten. Under vises elevtallsutviklingen for alle kommunale skoler i perioden 2011-2016. I tillegg viser tabellen tallet på lærere som har kontaktlærerfunksjonen. Tabellen viser en svak, jevn elevøkning i perioden. Denne økning slår ut ulikt på de ulike skolene. Størst utslag er det på Eigerøy skole som har en forholdsvis kraftig vekst. De andre skolene opplever tildeles nedgang på elevtall.

Vi ser at antallet kontaktlærere er stabilt i hele perioden.

	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
Tallet på elever	1 794	1 810	1 799	1 824	1 840
Tallet på skoler	8	8	8	8	8
Tallet på lærere med kontaktlærerfunksjon	143	128	145	147	148
Tallet på lærere	217	219	218	216	217

Spesialundervisning

Det er en målsetting at antall elever som får spesialundervisning etter opplæringslovens § 5-1 reduseres, og at flest mulig elever får sin opplæring innen tilpasset opplæring. Det skal være en høyere terskel før elevene meldes til PP-tjenesten. Eigersund kommune er på veg ned mot landsgjennomsnittet på 8 – 9 prosent.

Vedtak om spesialundervisning	2011 - 2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
Antall elever med vedtak	206	205	199	191	166
Prosent av elever med vedtak	11,5	11,3	11,1	10,5	9,0

Tidlig innsats

Tildeling av ressurser foregår etter en modell der elevfaktoren teller mer, og elever på de første trinnene teller mest for å ivareta målsettingen om to lærere på de to første trinnene. I det videre arbeidet vil rådmannen forsterke helhetstenkingen for alle elevene i grunnskolene i Eigersund kommune.

Mobbing

I løpet av 2016 har Eigersund kommune revidert og vedtatt en plan mot krenkelses og mobbing. Arbeidet med å sikre at alle elevene i skolene har et godt psykososialt skolemiljø, vil alltid ha høy prioritet for Eigersund kommune. Gjennom 2016 har Eigersund kommune også justert sitt tiltak når det gjelder beredskapsteam mot mobbing. Dette arbeidet er forsterket og utvidet til og å gjelde barnehagene i kommunen.

Tabellen under viser nøkkeltall for elever i 10. og 7. klasse i perioden 2013-2016.

Indikator og nøkkeltall	2013-2014	2014-2015	2015-2016
Eigersund kommune - Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere (prosent)	4,9	6,8	5,0
Rogaland fylke - Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere (prosent)	4,5	4,4	4,2

Indikator og nøkkeltall	2013-2014	2014-2015	2015-2016
Eigersund kommune - Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere (prosent)	3,9	7,1	.
Rogaland fylke - Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere (prosent)	5,4	4,1	4,3

Elevundersøkelsene på 7. og 10 trinn viser at vi har ting å jobbe mer med. Det er bedring i indikatoren for mobbing på 7. trinn, mens det er et dårligere resultat enn i fjor på 10. trinn. Enkeltskoler skiller seg ut her. Arbeidet mot mobbing har bidradd til bedre resultater de senere år.

Kompetanseheving

Skolebasert kompetanseheving er viktig for alle grunnskolene. Gjennom nasjonale satsinger som Vurdering for læring og Ungdomstrinn i utvikling har alle skolene i Eigersund kommune de siste årene vært med på de nasjonale satsingene. Vi har gjennom 2016 forsterket dette arbeidet med å videreføre ordningen med ressurslærere på alle de åtte grunnskolene. Ressurslærerne har 10% av sin jobb knyttet til arbeid med skoleutvikling på sin skole, knyttet til Eigersund kommune og den enkelte skole sine satsingsområder. Vi har gjennomført to nettverkssamlinger med alle skolene for å styrke dette arbeidet. I april gjennomførte Eigersund kommune Dalanekonferansen for skoleledere, ressurslærere, tilsette på PPT og administrativt personale i Dalanekommunene. På denne samlingen var det tidligere skolesjef i Stavanger og medlem i Ludvigsenutvalget (Framtidens skole) Eli Gundersen som hadde faglig innlegg om prinsipper i fremtidens skole.

Veiledning av nyutdanna

Alle nyutdanna lærere har krev på veiledning det første året etter de er ferdig utdanna. For at Eigersund kommune skal være enda bedre rustet til å gi denne veiledningen på alle skolene, har vi gjennom skoleåret 2016/17 et samarbeid med UiS om desentralisert veilederutdanning. Både barnehagelærere og allmennlærere deltar på denne etterutdanningen. Vi vil gjennom 2017 forsterke dette samarbeidet med UiS.

Eigersund kulturskole

Eigersund kulturskole er den største skolen i Eigersund kommune med over 500 elever. Kulturskolen tilbyr et bredt, godt og variert tilbud til elevene. Gjennom et skoleår har kulturskolen flere store oppsetninger der de viser hele spektret av kunstuttrykk. I tillegg er det flere mindre oppsetninger og ordinære konsert gjennom et skoleår.

	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Elevtall	565	557	568	550

Vi ser elevtallet ligger stabilt mellom 550 og 570. Det varierer noe fra høst og vår. Tallene i tabellen er et gjennomsnitt gjennom skoleåret.

Eigersund PPT

Eigersund PPT gir tjenester til alle kommunene i Dalane. Eigersund PPT arbeider både med systemsaker og individualsaker. Av systemsaker er det arbeid i Ressursteam, veiledning av hele personalgrupper, team rundt elever og førskolebarn med særlige utfordringer, hørsel og syn problematikk. Eigersund PPT har også hatt tre store samlinger for personal som arbeider med barn som har en autismeproblematikk. Ansatte på PPT er og ressurspersoner i barnehagene og skolene sitt arbeid som gjelder elevenes psykososiale skolemiljø.

Det har også vært arbeidet i en barnehage med personalet og forebygging av atferdsproblem hos barna.

Eigersund PPT har arrangert og ledet felles nettverk for alle Ressursteam i Dalanekommunene der vi har hatt tre samlinger i 2016. Tema her har vært lese og skrivevansker, om nettverksarbeid og om skriving av IOP.

Når det gjelder individualsaker ligger dette stabilt rundt 150 saker pr år.

Dalane Barnevern.

Dalane Barnevern er et interkommunalt samarbeid som gir tjenester til Eigersund, Sokndal og Lund kommune.

Kulturavdelingen i Eigersund kommune

Kinobesøk:

2013	2014	2015	2016
35 245	35 567	40 464	43 248

Antall arrangementer i løpet av 2016: 41 stk

Inkludert (regnet som et arrangement) kulturnatt, litteraturfestival, historiske bydager + 17 i regi av Den kulturelle spaserstokken

Riksteatret var her med 5 forestillinger: NORR (danseforestilling) , En midtsommernattsdrøm, Kalvø, Fortrolige samtaler og Min kamp

Litteraturfestivalen for barn og unge ble arrangert for første gang i 2016 – veldig kjekt.

Kulturnatt var egentlig ganske stor i 2016 med tanke på antall konserter og variasjon i genre, men lite publikum.

Eigersund folkebibliotek

	2013	2014	2015	2016
Utlån	46 487	4 3384	42 754	45 060
Arrangementer	35	20	33	53

Utlånet har økt med 5.4% etter 2 år med nedgang.

Arrangementer har økt vesentlig (+38%) i forhold til i 2015. I oversikten er det tatt med arrangementer som vi har hatt på biblioteket, også arrangementer i samarbeid med andre der vi har vært aktivt med.

Tilbakemelding og informasjon fra Teknisk avdelingMål

Teknisk avdeling hadde følgende mål og prioriteringer for 2016:

1. Innbyggerne
 - a. Eigersund kommune skal ha en løsnings- og serviceorientert administrasjon
 - i. Vi skal effektivt levere gode tjenester innenfor vedtatte rammer
 - ii. Vi skal sikre god saksbehandling gjennom bruk av digitale løsninger og effektive arbeidsprosesser
 - iii. Vi skal videreutvikle elektroniske tjenester for våre innbyggere

Ekspedisjonen i Lerviksgården har høsten 2016 utvidet åpningstiden til å gjelde hele kontortiden, etter at vi i en periode har hatt åpnet mellom 08:00 og 12:00. Dette til glede både for kommunens innbyggere og for våre serviceinnstilte ansatte.

På grunn av den totale ressursituasjonen i kommune, med mangel på merkantilt personell, er ikke arbeidet med utvikling og videreutvikling av digitale løsninger for tjenester kommet så langt som vi skulle ønske. En regner imidlertid med at Rådmannens prosjekt «Omstilling 2020» (igangsatt i 2016), vil gi økt fokus og satsning innenfor området.

2. Attraktiv arbeidsgiver
 - a. Vi skal skape et positivt arbeidsmiljø og rekruttere dyktige medarbeidere til alle ledige stillinger

Ressurssituasjonen i avdelingen er krevende. Det er mange oppgaver som skal løses med knappe ressurser. Bemanningen har vært stabil det siste året, med få avganger. Avdelingen oppfatter det som utfordrende å rekruttere i dagens marked. Utfordringene er i hovedsak knyttet til kompetanse. Avdelingen har pr i dag god kompetanse innenfor de fleste relevante fag.

Det var et høyt aktivitetsnivå for Teknisk avdeling også i 2016. I tillegg til vedtatt aktivitet i B2016, ble avdelingen høsten 2016 tildelt 7,1 mill i motkonjunkturmidler fra Regjeringens særskilte tiltakspakke for økt sysselsetting. Midlene var øremerket til vedlikehold og rehabilitering av veier, bygg og anlegg i kommunen.

Avdelingen har i tillegg til det arbeidet som har vært gjennomført i seksjonene, også arbeidet med følgende forhold:

- Lokalisering av baser for Teknisk avdeling
- Organisering av Teknisk avdeling
- Omstilling 2020

I **Stab** har det vært jobbet med følgende prioriterte oppgaver:

- Detaljprosjektering av etappe 2 og ny gravlund i Hestnes .
- Hestnes – salgsstrategi for 3 BB-felter som tidligere er lagt ut for salg. Salg av eneboligtomter.
- Skjønnsaker i forbindelse med utbygging på Hestnes, og nytt gravlundsareale på Rundevoll
- Ferdigstilt nytt kanalisert kryss på Slettebø med parkeringsplasser og oppstillingsplass for buss.
- I samarbeid med Rogaland fylkeskommune og Bertelsen & Garpestad, ferdigstilt gang- og sykkelvei i Saurdalen
- Regulering av Egrefjell i samarbeid med Hellvik Hus er godt i gang.
- Regulering av sjukehusomta
- Uførjellveien/Svanavåg veien – Rv502 – Kanalisering av to kryss
- Planlegging av detaljprosjektering for vedtatt reguleringsplan for Ramsland, Helleland – dialog med naboer.
- Planlegging av mulig utbygging av Strømstad boligfelt i samarbeid med privat utbygger.
- Byggestart for nytt P-bygg, Lagård ungd.skole.
- Hestnes – planlegging av boliger til personer med nedsatt funksjonsevne
- Ny Eigerøy skole.
- Plan for opprusting av torget
- Ferdigstilling av ny forstøtningsmur i Egebakken.
- Ferdigstilling av ny flomvoll langs Tengsstronda.
- Oppstart av arbeidene med flomsikring i Lundeåne – plastring av elvebunnen.
- Planlegging og oppstart av prosjektet flomsikring som byutvikling – prosjektet Elveparken.

I seksjonene har følgende vært prioritert:

Seksjon Kart og oppmåling gjennomførte 214 oppmålingsforretninger, 287 nye eiendomsskattetakster og 55 nye husplasseringer. Arbeidet med å tildele veiadresser til hyttene i kommunen ble ferdigstilt. Dette i tillegg til driftsoppgaver som matrikkelføringer, utskriving av eiendomsskatt og forvaltning, drift og vedlikehold av kartdata (FKB).

Seksjon Byggesak behandlet 634 saker i 2016. Disse er fordelt på 440 delegerte saker og 194 politiske saker (PTU). Byggesak fikk 1732 registrerte besøk og telefonhenvendelser i 2016. I tillegg har byggesakssjefen håndtert henvendelser direkte, utenom byggesakshjelpen (telefon/møter/avtaler og andre henvendelser) for det meste med profesjonelle aktører og byggenæringen.

Saksbehandlerne inngår også avtaler om forhåndskonferanser og møter utenom åpningstiden.

Tirsdag den 15. september ble det holdt informasjonsmøte/opplæring av byggenæringen kalt «Kurs for ansvarlig søker» i teknisk etat sine lokaler i Lervigsgården.. Det møtte 15 representanter fra byggenæringen.

Det ble avholdt dialogmøte med byggenæringen torsdag 27. november på Grand Hotell. Antall deltagere var ca 60 personer. Det er tidligere holdt møter i 2012, 2013, 2014 og 2015. Nytt møte planlegges i 2017.

Seksjon Vann og avløp har utarbeidet ny sektorplan for Vann og avløp. Denne ble vedtatt i 2016.

Innen avløp har seksjonen:

- Fått ferdig godkjent reguleringsplan for nytt avløpsrenseanlegg på Helleland.
- Fått ny utslippstillatelse for Hestnes avløpsrenseanlegg

Innen vann har seksjonen:

- Startet opp byggingen av nytt høydebasseng i Vannbassengan, etappe 1 i Vannverksutbyggingen.

Seksjonen hadde i tillegg følgende prioriterte oppgaver i 2016:

- Sanering av VA-ledninger Strandgata – Torget; fullført i 2016
- Nytt damanlegg – Erretjern; fullført i 2016
- Ny hovedvannutbygging, inkl. ny drikkevannskilde – Refsvatnet (Vannbasengan)
- Nytt renseanlegg – Birkeland (Helleland) – utarbeidelse av anbudsgrunnlag
- Samarbeidsprosjekt med Statens vegvesen – etablering av VA i ny gang- og sykkelvei mellom Helleland og Krossmoen

Ny turvei – Ytstebrød – samarbeidsprosjekt med Vei og utemiljø i forbindelse med avvikling av anleggsvei

Seksjon Vei og utemiljø

Innenfor gitte rammebetingelser arbeider seksjon vei og utemiljø kontinuerlig for å drifte de kommunale veiene, parkene, lekeplassene, holde sentrum rent og ryddig, drifte kirkegårdene, holde grøntareal rundt skoler og andre kommunale bygg, drifte kommunale fotballbaner,

friluftslivsområder, båtutfartsområder m.m. Seksjonen har også et administrativt ansvar innenfor mange ulike fagområder. I tillegg kan en trekke frem noen eksempler på større tiltak som ble gjennomført i 2016:

- Økt satsning på kommunale lekeplasser, «Lekeklassprosjektet». Flere lekeplasser er totalrenovert, driftsansvar for oppgraderte lekeplasser er overført velforeninger, mange velforeninger har inngått avtale og står i kø for å få oppgradert «sine» lekeplasser.
- Totalrenovert lekeplassen i Globen ved Torget.
- Større oppgradering av parken «Gamlis» og fotballbanen ved Hellvik skole.
- Det ble utført dyprens på løpebanen på Husabø og satt inn nytt styringssskap til vanningsanlegget på hovedbanen på Husabø.
- Større reasfalteringsarbeider og oppgradering av standard på det kommunale veinettet.
- Sanert 100 gatelys med kvikksølvholdig lyskilde (HQL), da disse lyspærene har gått ut av produksjon. Der det av tekniske årsaker er nødvendig, blir også trestolper og hengekabler byttet ut med stålmaster og jordkabel.
- Korrigert avvik på bruer i offentlig vei, bl.a. Damsgaard bru og bru i Hålandsdalen.
- Alle rådyrvaldene ble lagt inn i nasjonal database www.hjorteviltportalen.no
- I samarbeid med velforeningen ble kystlyngheia ved Hestnes renseanlegg brent, inngjerdet og det ble inngått beiteavtale med en bonde som holder sauer i området.
- I samarbeid med båtforeningen i Eigersund er det bygget ny brygge i Skadbergvågen og satt opp nye griller og sittegrupper i båtutfartsområdene.
- I samarbeid med Eigersund skog og treplantingsselskap er det anlagt trapper og gangbaner på deler av turstinettet i kommunen.
- Motkonjunkturmidler gjorde det blant annet mulig å rydde skog og kratt langs turveien mellom Eie og Hellvik, skoge under lysløypen i Vannbassengan, utføre ekstraordinært arbeid med grøfter og stikk langs de kommunale veiene og oppgradere veien til Møgedal.
- Bistand til Julebyen Eigersund (925 mannskapstimer) og drift av Byteltet (522 mannskapstimer). Arbeidet med Byteltet ble mer omfattende enn vanlig pga. ekstra oppfølging knyttning til skadeutbedringer.

Det rettes en stor takk til frivillige lag og foreninger som har bistått kommunen i konstruktive og gode samarbeid i mange ulike saker gjennom året.

Seksjon Bygg og eiendom

Seksjon bygg- og eiendomsforvaltning består 66 fast ansatte fordelt på 63,67 årsverk. I tillegg har seksjonen har til sammen hatt inne 10 personer på tiltak for kortere og lengre perioder. Seksjonen har ansvar for 92 000 m², fordelt på 62 bygg, i tillegg kommer rundt 300 kommunale leiligheter. Innenfor de gitte rammer arbeider seksjonen kontinuerlig for å drifte de kommunale bygg på en effektiv måte.

Landbrukskontoret

Jordbrukssjef, fagkonsulent og konsulent jobber ca 70% av tiden for Eigersund kommune og 30% for Sokndal kommune. Skogbrukssjef arbeider ca 40% for Eigersund kommune, 40% i Bjerkreim kommune og 20% i Sokndal kommune.

Landbrukskontoret håndterte i 2016 for Eigersund kommune: 182 bruk søknader om produksjonstilskudd i jordbruket, 125 søknader om regionalt miljøprogram og organisert beitebruk, 19 søknader om sykdomsavløsning, 2 søknader om SMIL-midler, 2 søknader om

bygdeutviklingsmidler og 3 søkte om grøfting. Økonomisk verdi 2016 ca. 58 mill. kr. for alle ordninger i jordbruket.

Det er behandlet 9 søknader om nydyrking (nydyrket 77 dekar), 11 søknader om deling etter jordlovens §12, 4 søknader etter konsesjonsloven og godkjent 3400 meter landbruksvei til jordbruksformål.

2016 var et rekordår for avvirkning av skog i Eigersund. Vi har tidligere så vidt passert 5.000 m³, men i 2016 ble det avvirket litt over 24.000 m³. Førstehåndsverdien er bortimot 8 millioner kr.

Da vi nå har etablert lokalt hogstapparat, transportapparat fra skogen til kai, og utskipping av tømmeret over Eigersund havn vil enda mer av verdiskapningen bli igjen lokalt. Skogbrukssjefen tok initiativ til et møte med Eigersund Havn angående søknad om midler for utbygging av tømmerkai i desember 2016. Dette tror vi vil bli positivt for havna og skognæringa på sikt.

Eigersund Kommune fikk status som pilotkommune for klimaskog i 2016. Vi har som mål å finne 700 dekar i Eigersund kommune. Allerede i 2016 har vi funnet ca. 400 dekar som egner seg.

I 2016 ble det ellers plantet 62 dekar ny skog, ungskogpleien var på 332 dekar og det ble solgt 1072 juletrær. Det ble ferdiggodkjent 550 m skogsbilveg kl 4 og 1100 med traktorveg kl 7 til skogbruksformål.

Seksjon Brann og redning leverer separat årsrapport.

De viktigste hendelsene utover ordinær drift i 2016 har vært:

Det ble utarbeidet følgende rapporter:

- Kartlegging og gjennomgang av kommunale boliger i Eigersund kommune.
- Tilstanden på ventilasjonsanleggene på kommunens skoler.
- Tilstandsrapport på Eigersundshallen.
- Tilstandsrapport på rådhuset.
- Mulighetsstudie for ombygging av Kjerjaneset til omsorgssenter for demente
- Vedlikeholdsplan for alle bygg, samt et dokument som viser alle bygg med alvorlige byggetekniske forhold.

Vi inngikk nye leiekontrakter for lokaler til voksenopplæringen og fagforeningene. Det ble gjennomgått en stor omlegging på renhold hvor fire renholdsstillinger på til sammen 317 % ble trukket inn, og det ble lagt en helt ny plan for renholdet i Eigersund kommune, hvor flertallet av renholderne fikk tildelt nye arbeidssteder. Vi innførte månedlig energioppfølging på alle offentlige bygg. Vi hadde brann i en kommunal bolig, ingen personskader. Sølvhagen 19 (kjent som Duehuset) ble solgt.

Flere større bygg ble vasket malt og utført mindre utvendig vedlikehold, som Kjerjaneset og Blåsenborg avlastningsener.

De viktigste hendelsene innen investeringsprosjekt har vært:

Vi hadde i 2016 et investeringsbudsjett på kr 14,6 mill fordelt på 13 investeringsprosjekter.

På Rundevoll skole, ble det skiftet varmegjenvinner, og på Grøne Bråden skole er det skiftet ut vindskier og vinduer etter lekkasje. Det er også gjennomført en HC-tilpasning på Grøne Bråden skole. Slettebø og Grøne Bråden barnehager har fått nye tak, Kulturhuset og Egersundhallen har fått nye heiser

Videre fikk vi tildelt kr 9,1 mill fordelt på 12 prosjekter i motkonjukturmidler.

Skoler og barnehager fikk en samlet oppgradering på 7 mill., oppgradert en rekke skoletoiletter, brannsikret mediatek på Grøne Bråden skole, oppgradert SFO på Husabø, malt Lundeåne, og fjernet piren utenfor rådhuset.

Videre hadde vi en oppgradering av garderober, og gulv i idrettshallen i Egersundshallen, samt en tetting av lekkasje på taket. Til sammen ble det brukt 2,2 mill på Egersundshallen.

Ellers ble det utført totalrenovering av to familieleiligheter, byttet tak på sentrum helsestasjon, utbedring av gulv i flere bygg, utbedring av flere mindre lekkasjer og råteskader, energibesparende tiltak med mer.

Tilbakemelding og informasjon fra Sentraladministrasjonen

Samfunnssikkerhet og beredskap

Kommunen hadde en grundig evaluering av ekstremvært Synne i desember 2015 og denne ble behandlet av kommunestyret i mars 16. Som et resultat av erfaringene og evalueringen har deler av planverk og rutiner blitt justert og ajourføring av kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse ble påbegynt i 2016, planlagt slutført andre halvår 2017. Det har også vært arbeidet svært aktivt både administrativt og politisk opp mot regionale og sentrale myndigheter for å få tilført flomsikringsmidler til kommunen og får å få en bedre samfunnssikkerhetsmessig løsning for jernbanebroene på Launes, som måtte byttes pga ekstremværet og store rustskader. Bla har samferdselsministeren, olje- og energiministeren, samt alle stortingsgruppene fra Rogaland vært på besøk i kommunen for å få orientering om kommunens arbeid med flomsikring. Dette arbeidet har gitt resultater og kommunen fikk i revidert nasjonalbudsjett 17 millioner til flomsikring i Lundeåne og Jernbaneverket har endret sin planlagte brokonstruksjon på Launes og bygger nå en ny jernbanebro som gir økt gjennomstrømming og dermed betydelig økt samfunnssikkerhet.

Kommunen fikk i februar 2016 “*Samfunnssikkerhetsprisen for 2015*” av Direktoratet for Sivil Beredskap (DSB) på DSBs årlige Samfunnssikkerhetskonferanse i Oslo. Prisen ble overrakt av direktør for DSB Cecilie Daae som fremhevet at Eigersund fremstår som et beredskapsforbilde for andre kommuner – spesielt fordi vi vet at ekstremvær vil komme hyppig i fremtiden. Begrunnelsen var bla.:

“Ekstremværet Synne, i begynnelsen av desember 2015, var utfordrende i store deler av landet. En lang rekke myndigheter og kommuner ble berørt, og en av disse kommunene utmerket seg spesielt. Eigersund kommune håndterte ekstremværet Synne på en meget god måte. Beredskapen var god; kommunen var godt forberedt på ekstremværet.”

Tidligere mottakere av Samfunnssikkerhetsprisen har vært:

- 2012: 22. juli-kommisjonen
- 2013: Frivillige organisasjoners redningsfaglige forum (FORF)
- 2014: 330-skvadron

Tildeling av samfunnssikkerhetsprisen har medført at kommunen har holdt et større antall foredrag på ulike kurs og konferanser der temaet har vært kommunens håndtering av ekstremværet Synne, beredskap og kriseinformasjonshåndtering. Dette har medført at Eigersund kommune har markert seg på en meget positiv måte innen samfunnssikkerhet og beredskap. Kommunen har også hatt samarbeid med Universitetet i Stavanger (UIS) på samfunnssikkerhet og beredskap og det er gjennomført flere prosjekt og masteroppgaver av studenter fra UIS.

Justis- og beredskapsdepartementet ba Eigersund kommune om å representere kommunesektoren i en bredt sammensatt arbeidsgruppe for vurdering av høringsinnspillene som var kommet inn til “*Mulighetsstudien – vurdering av nasjonale og regionale øvings- og kompetansesentre*”.

Kommunen hadde også tilsyn på samfunnssikkerhet og beredskap av Fylkesmannen i Rogaland i 2016. Og selv om kommunen ble fremhevet som en foregangskommune på flere områder, hadde fylkesmannen to avvik. Dette var revidering av kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS), samt at det må utarbeides langsiktige mål, strategier og prioriteringer med utgangspunkt i helhetlig ROS-analyse i kommuneplanens samfunnsdel og andre strategiske dokumenter. Også deler av planverket må ajourføres og systematiseres bedre opp mot den ajourførte ROS-analysen. Dette var “kjente”avvik og forhold som var planlagt oppdatert.

Digitalisering, informasjonssikkerhet og personvern

Det har vært satset på digitalisering, informasjonssikkerhet og personvern og i juli tiltrådte det en egen prosjektleder for et 3-årig prosjekt i interne tjenester. Målsettingene for prosjektet er å ta i bruk mest mulig digitale verktøy, erstatte manuelle og papirbaserte rutiner i organisasjonen der det er mulig. Det er også en målsetting å få til mest mulig digital samhandling med innbyggere, samarbeidspartnere og næringsliv gjennom digitale selvbetjeningsløsninger.

Innen personvern er det en målsetting å få et ajourført instruksverk og håndtering av personopplysninger i tråd med formelle krav gjennom lovverk og krav fra Datatilsynet.

Det er anskaffet flere verktøy og programmer som er viktig i det videre arbeidet med kartlegging, opplæring og digitalisering. Det har også vært et målrettet arbeid med kompetanseoppbygging på de nevnte fagområdene.

Innen personvern har det vært lagt ned et betydelig arbeid innen kartlegging, utarbeidelse og oppdatering av instruksverk og rutiner, et arbeid som fortsetter i 2017. I forbindelse med at kommunen deltok i nasjonal sikkerhetsmåned i oktober, ble det gjennomført informasjonsmøter for ansatte, ulike profileringstiltak og det ble også gjennomført e-opplæring innen informasjonssikkerhet og personvern ved bruk av nyanskaffet verktøy for e-læring.

Faggruppe for ikt er revitalisert og er nå et viktig koordineringspunkt for anskaffelser og utvikling av ikt-løsninger og personvern/informasjonssikkerhet.

Digitalisering, informasjonssikkerhet og personvern er betydelige satsingsområder også i 2017, noe som bla vises gjennom budjettet for 2017. Det er imidlertid en utfordring da digitalisering gir økt press på enhetene ikt og arkiv, enheter som fra før av er sterkt presset.

Plankontoret

Plankontoret har ansvaret for kommunens overordnede planlegging. Dette omfatter alt ifra kommuneplanen, kommunedelplaner, område- og detaljreguleringsplaner til tema- og sektorplaner. Videre er plankontoret tillagt oppgaver i forbindelse med deltagelse i større regionale og statlige planarbeid som berører Eigersund kommune. Ansvar for å digitalisere og vedlikeholde kommunalt planarkiv ligger også til plankontoret. Plankontoret har 3 årsverk og ligger i rådmannens stab. Sammenlignet med kommunene nordover på Jæren har plankontoret i Eigersund kommune få ansatte i forhold til antall saker som behandles.

Plankontoret ønsker å være en synlig aktør med godt omdømme og en løsningsorientert og kompetent samarbeidspartner med høy faglig integritet. Plankontoret skal også være en attraktiv arbeidsplass med utviklingsmuligheter.

Det er gjennomsnittlig til enhver tid om lag 80-90 plansaker av ulikt omfang under arbeid i Eigersund kommune.

Større planarbeid

Plankontoret har ansvar for flere større planarbeid i regi av Eigersund kommune som er under arbeid, og en kan her nevne «*Kommuneplanens areal og samfunnsdel*» som ble startet opp revidering av i 2016. Videre er en sammen med Eigersund næring og havn KF i ferd med å utarbeide «*Områderegulering for industri og havneområde på Kaupanes*» som er et av de største pågående reguleringsplanene i Rogaland. Dette vil gi mulighet for et fremtidsrettet og moderne havne- og næringsareal i tilknytning til Eigersund havn. Plankontoret er også i ferd med å planlegge oppstart av «*Områderegulering sentrumsområde Eie*», dette ble utsatt til 2017 av kapasitetshensyn.

Område- og detaljreguleringsplaner

En vesentlig del av arbeidet til plankontoret er å møte utbyggere, bistå i tilknytning til rådgiving samt saksbehandle private reguleringsplaner samt utarbeide egne kommunale reguleringsplaner. Det blir vedtatt mellom 10-17 reguleringsplaner i Eigersund hvert år og i 2016 ble det vedtatt 14 område- og detaljreguleringsplaner. Saksbehandlingstiden er relativ lav og en hadde i 2016 en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 202 dager fra en plan ble levert inn komplett til den var vedtatt i Kommunestyret. Til sammenligning har nabokommunene samt kommunene på Jæren en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 319 dager (2015).

Mindre reguleringsendringer

Plansjefen har fått delegert myndighet til å fatte vedtak ved mindre reguleringsendringer. Dette er med på å effektivisere saksbehandlingen og sparer Planteknisk utvalg for en god del saker. Dette gjør også at gebyrene for denne type plansaker har blitt redusert og der det kan fattes vedtak på «omtrent på dagen» i kurante saker.

Tema- og sektorplaner

Plankontoret er også involvert i utarbeiding av tema- og sektorplaner. I 2016 ble det vedtatt bl.a. følgende tema- og sektorplaner; «Temaplan for flomsikring», «Inkluderings- og

integreringsplan», «Beredskapsplan», «Sektorplan for vann og avløp med tilhørende delplaner». Det ble også startet opp arbeid med revidering av flere små og store sektor og temaplaner herunder «Trafikksikkerhetsplan», «Kulturminneplan», «IKT-strategi for grunnskolene» m.fl.

Prosjekter som plankontoret er involvert i

Plankontoret har også ansvar for utarbeiding av «Boligbyggeprogram» og «Befolkningsprognose» som begge ble startet opp i siste halvår i 2016. Videre har en avgitt personell tilsvarende 20% stilling til bistand til prosjektet «Flomsikring av Lundeåna og Eideåna».

Utredninger og større prosjekt som plankontoret deltar i

Plankontoret har i løpet av 2016 deltatt i flere større og mindre prosjekt i regi av statlige og regionale myndigheter. Dette gjelder bl.a. utredning av «Dobbeltspor og stasjonsutvikling på Eigersund stasjon» i regi av Jernbanedirektoratet, «Kommunedelplan for ny E39» i regi av Statens Vegvesen, en sitter i prosjektgruppen for «Eigersund Sykkelby» samt fast representant i Folkehelseforumet i Eigersund kommune.

Saksbehandlingsgebyr

Det er et mål for Eigersund kommune å være konkurransedyktig i forhold til andre kommuner som det er naturlig å sammenligne oss med, både når det gjelder saksbehandlingstid, pris og kvalitet. Da Eigersund kommune har lav bemanning, kort saksbehandlingstid og mange vedtatte reguleringsplaner i forhold til de andre kommunene, er dette noe av grunnen til at gebyrene på plansaker nødvendigvis er lavere enn i de andre kommunene jfr. selvkostberegningen. En viser også til at behandling av mindre reguleringsendringer er delegert til rådmannen i Eigersund, noe som gjør dette meget tids- og kostnadseffektivt. En saksutredning til Planteknisk utvalg høsten 2016 viste at Eigersund kommune ligger lavt sammenlignet med kommunene nordover på Jæren når det gjelder gebyr for behandling av plansaker.

Klagebehandling

Plankontoret må forberede få klagesaker for Planteknisk utvalg. Noe av årsaken til dette er det plankontoret legger stor vekt på faglighet, samarbeid og systematisk arbeid i planprosessen både med planlegger / tiltakshaver og andre involverte parter, som naboer mv.

Digitalt planarkiv

Eigersund kommune har 421 gjeldende reguleringsplaner per dagsdato. Digitaliseringsarbeidet som har pågått i de senere årene har digitalisert 406 gjeldende reguleringsplanen. En vil fullføre de resterende 15 i løpet av 2017. Ny teknikk danner grunnlag for å hente ut gevinster både i form av billigere produksjon og bedre kvalitet med mindre uenighet p.g.a uklarheter. Teknologien bidrar også til større åpenhet omkring saksprosesser som pågår og videre beslutninger som fattes. Noen av gevinstene kan sammenfattes som:

- Digitale data kan samles på et sted slik at brukeren får et samlet bilde av gjeldende reguleringsplan på det aktuelle område.
- Basiskart og Plandata skilles
- Vedlikehold blir praktisk mulig og kan systematiseres
- Raskere vei til omstilling og mere effektiv drift
- Sluttproduktet blir lettere tilgjengelig for brukeren på forskjellige brukertilpassede måter.

Digitaliseringen setter kommunen i stand til å nå målet om et digitalt planregister, jf. forskrift om kart, stedfestet informasjon, arealformål og kommunalt planregister, § 12.

Plankontoret jobber også med å tilrettelegge og veilede både private og offentlig institusjoner slik at tjenesten og informasjonen som ble levert fra plankontoret har høy kvalitet. Det er satset mye på kvalitetshevende tiltak som kan rette opp feil og mangler i eksisterende planer og dette arbeide fortsetter.

Del 11 – KOSTRA 2016

I forbindelse med avlegging av regnskapet så rapporterer også kommunene på tjeneste- og økonomiskdata. Dette som en del av kommunenes Kostra-rapportering. KOSTRA står for Kommune-Stat-Rapportering og gir statistikk om ressursinnsatsen, prioriteringer og måloppnåelse i kommuner, bydeler og fylkeskommuner. Det finnes tall om f.eks. pleie- og omsorgstjenester, barnehagedekning og saksbehandlingstid, og man kan sammenligne kommuner med hverandre, med regionale inndelinger og med landsgjennomsnittet. Dataene fra og med 2013 i KOSTRA er oppdatert med ny kommunegruppering.

Tidligere år har rådmannen utarbeidet sak og/eller foretatt presentasjon av Kostra-tallene. Dette er ett forhold som rådmannen vil komme tilbake til.

Del 12 - Regnskap for 2016

Rådmannen viser til vedlagt regnskap for 2016.